პროლეტარეებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

2 ივნისი, კვირა 1974 ფასი 2 კაპ.

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან ● № 127 (15948)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ივნისი 16 კვირა

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების დღეა

საარჩევნო შრომითს ვახსენებ

საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიას არა აქვს სხვა ინტერესები, გარდა ხალხის ინტერესებისა, არა აქვს სხვა მიზანი, გარდა მშრომელთა ბედნიერებისა და კეთილდღეობისა. საბჭოთა ადამიანები ენდობიან თავიანთ პარტიას, და პარტია ყოველ ღონეს ხმაროობს, რათა ამ ნდობის ღირსი იყოს. ეურდნობა რა მასების მხარდაჭერას, იგი გულდასჯერებით მიუძღვის ხალხს ახალი გამარჯვებებისაკენ დიდი ლენინის მიერ ნაანდერძევი ისტორიული საქმის გამარჯვებისათვის, კომუნიზმის გამარჯვებისათვის.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მიმართ მიდან ყველა ამომრჩეველისადმი, მოქალაქისადმი.

ა ხ ა ლ ი ნავთობსადენი

ბათუმი. (საკ. კორ. მ. გორგილაძე). ნავთობპროდუქტები ბაქოდან ბათუმში უკვე რამდენიმე ათეული წელია განუწყვეტელ ნაკადად მოედინებოდა მილებითა და რკინიგზის შემადგენლობით, მაგრამ სახელმწიფო მოთხოვნილებას მაინც ვერ აკმაყოფილებდა. ამიტომ რამდენიმე წელია ტრასაზე ახალი ხაზი მონტაჟდებოდა; მარტო ხაშურიდან ამ ხაზის სიგრძე 232 კილომეტრია.

თავდადებულ შრომას შესანიშნავი შედეგი მოჰყვა: ტრასა საექსპლოატაციოდ გადაეცა. შეიძლება ითქვას, რომ ბათუმელ მენავთობეებს შრომა გაუორკეცდათ.

ნავთობსადენი მთელი დატვირთვით ჯერ არ ამუშავებულა. როცა ეს მთელი სიმძლავრით ამოქმედდება, საგრძნობლად განტვირთება ბათუმ-ბაქოს რკინიგზის ხაზი. ახალ მაგისტრალზე დამონტაჟებულია უახლესი ტიპის ნავთობსაქაჩები და სხვა მოწყობილობა, ახლებურად გადაწყდა ნავთობპროდუქტების გადატვირთვის ტექნოლოგიაც, რაც ამცირებს საწვავის დანაკარგებს, ზრდის გამტარუნარიანობას, ამცირებს პროდუქციის თვითღირებულებას.

ა თ ი დ ღ ი თ ა დ ბ რ ე

თელავი. (საკ. კორ. ა. თვალიაშვილი). ადგილობრივი მრეწველობის კომბინატის (დირექტორი ვ. კალავიშვილი) მშრომელებმა ხუთწლიის მეოთხე, განსაზღვრული წლის პროდუქციის გამოშვებისა და რეალიზაციის ხუთი თვის გეგმები ვადამდე ათი დღით ადრე შეასრულეს.

ხუთი თვის გეგმით გათვალისწინებული 316 ათასი მანეთის ნაცვლად გამოშვებულია 329 ათასი მანეთის საერთო პროდუქცია. ხოლო 289 ათასი მანეთის ნაცვლად რეალიზებულია 299 ათასი მანეთის პროდუქცია. კომბინატის მშრომელები 21 მაისიდან ივნისის ანგარიშში შრომობენ.

გამარჯვებული ფაგრიკა

ტყიბული. (საკ. კორ. ვ. ცირკიძე). წუთითაც არ ცხრება შემოქმედებითი შრომა ქვანახშირის გამამდიდრებელ ფაბრიკაში (დირექტორი ი. გოგბერაშვილი). საწარმოს კოლექტივმა ორი კვირით ადრე შეასრულა ძირითადი პროდუქციის გამოშვების ხუთი თვის სახელმწიფო დავალება და ივნისის ანგარიშში რუსთაველ მეტალურგებს გაუზავნა ათასობით ტონა კონცენტრატი.

დაუღალავად შრომობენ მოწინავე ცვლები, რომლებსაც გ. გელაძე და გ. ობოლაძე უდგანან სათავეში. ამ დღეებში აქ სასიხარულო ცნობა მოვიდა მოსკოვიდან. მიმდინარე წლის პირველი კვარტალის მუშაობის შედეგებით ფაბრიკამ გაიმარჯვა სსრ კავშირის ქვანახშირის მრეწველობის სამინისტროს სისტემაში შემავალ საწარმოთა შორის გაშლილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში და მოიპოვა მესამე ადგილი, აგრეთვე ფულადი პრემია.

ხ ა რ ი ს ხ ი ს ნ ი შ ნ ი თ

თბილისი. („კომუნისტის“ კორ.). მოსახლეობას მივაწოდოთ მხოლოდ მაღალარისხოვანი ავეჯი — ამ დევიზით შრომობს ხუთწლედის განმავლობაში ბოლო წელს გრეხილი ავეჯის ფაბრიკის კოლექტივი და ახალ-ახალ წარმატებას აღწევს. პროდუქციის რეალიზაციის დავალება 101,5 პროცენტით შეასრულა, საერთო პროდუქციის გამოშვებისა — 102,6 პროცენტით, ნატურაროდუქციისა — 106— პროცენტით, გეგმის გადაჭარბებით მომხმარებელს 12 ათასი სკამი გაუგზავნა. პროდუქციის მთელი მატება მიღებულია შრომის ნაყოფიერების გადიდების გზით.

ხარისხისათვის ბრძოლამ კარგი შედეგი გამოიღო. ხკამის ერთი სახეობა, რომელსაც ხარისხის სახელმწიფო ნიშანი მიენიჭა, უკვე მასობრივად მზადდება.

შეჯამებულია განვლილი პერიოდის სოციალისტური შეჯიბრების შედეგები. დაწინაურდნენ და პირველობას არ თმობენ პირველი მექანიკური მღესავი და ამწყობ-გამლაქავი საამქროები, რომლებსაც ბ. არეკაძე და შ. მაისურაძე ხელმძღვანელობენ. ბრიგადებს შორის თავი გამოირჩინეს და შრომის მისაბაძ მაგალითებს იძლევიან ბრიგადები, რომლებსაც გ. ინასარიძე, კ. ლომიძე და ა. მამაჯანოვი თავკაცობენ.

ინიციატორი ბრიგადები

თბილისი. („კომუნისტის“ კრ. რ. ჰელიძე). არჩევნების დღისათვის შეასრულოთ მიმდინარე წლის ექვსი თვის დავალება — ამ დევიზით გაჩაღდა შეჯიბრება თბილისის ქარხანა „გაზაპპარატის“ (დირექტორი შ. ჯაფარიძე) მოწინავე ბრიგადებმა, რომლებსაც ჩამომსმელი გ. მაჭარაძე და ამწყობი ზეინკალი დ. მეტრეველი ხელმძღვანელობენ.

ინიციატორებს ბრიგადებისა და ინდივიდუალურ მომუშავეთა უმეტესობამ დაუჭერა მხარი. ნაკლარია გაწერდილი ვალდებულებები. ნახევარი წლის დავალების 16 ივნისისათვის შესრულება არა მარტო ბრიგადებმა იკისრეს, არამედ მექანიკური საამქროს კოლექტივებმაც, რომელსაც გ. ღლონტი ხელმძღვანელობს.

ავსტრიის კანცლერი საბჭოთა კავშირში

31 მაისს მოსკოვიდან ვიენაში გაემგზავრა ავსტრიის რესპუბლიკის ფედერალური კანცლერი დოქტორი ბრუნო კრაისკი, რომელიც სსრ კავშირში ოფიციალური ვიზიტით იმყოფებოდა საბჭოთა მთავრობის მოწვევით.

ვნუკოვოს აეროდრომზე, რომელიც ავსტრიის რესპუბლიკისა და საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო ალმებით იყო მორთული, ავსტრიის მთავრობის მეთაური გულთბილად გაეცილეს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ა. ნ. კოსიგინმა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ ქ. ტ. მაზუროვმა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ ნ. კ. ბაიბაკოვმა, სსრ კავშირის მინისტრებმა, სხვა ოფიციალურმა პირებმა.

აეროდროზე იყვნენ ავსტრიის რესპუბლიკის საელჩოს დიპლომატიური თანამშრომლები.

საფრენ მოედანზე ჩამწკრივებული იყო საპატიო ყაროული და სსრ კავშირის სახელმწიფო ჰიმნები.

ა. ნ. კოსიგინმა და ბ. კრაისკიმ ჩამოაყარეს საბჭოთა მეომრების მწყობრს.

მოსკოვიდან კიევს გაემგზავრნენ ავსტრიის ავსტრიის ეროვნული საბჭოს დეპუტატი, ეროვნულ საბჭოში ავსტრიის თავისუფლების პარტიის ფრაქციის თავმჯდომარე ფრიდრიხ პეტერი, ავსტრიის სამუშაო პალატების ყოფილობის პრეზიდენტი, ავსტრიის ეროვნული ბანკის გენერალური მრჩეველი ვალტერ ჰრდლიჩკა, ავსტრიის მრეწველთა გაერთიანების პრეზიდენტი დოქტორი ჰანს ვალერი, ავსტრიის ელჩი სსრ კავშირში ჰაინრიხ პაიმერლი, სხვა ოფიციალური პირნი.

ფედერალურ კანცლერს მოგზაურობის დროს თან ახლავან სსრ კავშირის მინისტრი კ. ნ. რუდნევი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს კოლეგიის წევრი ი. პ. ბონდარენკო, სსრ კავშირის დრეგბითი საქმეთა რწმუნებული ავსტრიაში ვ. მ. მამონტოვი. (საკ.ფილი).

კიევი, 1 ივნისი. (საკ.ფილი). 31 მაისს საღამოს ავსტრიის ფედერალური კანცლერი დოქტორი ბრუნო კრაისკი მოსკოვიდან უკრაინის დედაქალაქში ჩამოვიდა.

ავსტრიის რესპუბლიკის, სსრ კავშირისა და უკრაინის სს რესპუბლიკის სახელმწიფო ალმებით მორთულ ბორისპოლის აეროპორტში საპატიო სტუმრისა და მის თანმხლებ პირებს დახვდნენ უკრაინის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე გ. ი. ვაშჩენკო, უკრაინის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ს. ე. სტეფანენკო და სხვები. ავსტრიის მთავრობის მეთაურს გულთბილად მიესალმნენ კიეველ მშრომელთა წარმომადგენლები.

ამავე დღეს ბ. კრაისკი ეწვია უკრაინის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილეს გ. ი. ვაშჩენკოს. გაიმართა მეგობრული საუბარი, რომლის დროს საპატიო სტუმარს გააცნეს რესპუბლიკის წარმატებანი ეკონომიკის, მეცნიერებისა და კულტურის დარგში, რომლებიც უკრაინელმა მშრომელებმა მოიპოვეს საბჭოთა ხალხის მრავალეროვან ერთსულოვან ოჯახში.

სკკპ დელეგაცია მოსკოვში დაბრუნდა

ᲗᲘᲑᲘᲚᲘᲡᲘ. (ᲮᲐᲛᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲛᲝᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲗᲘ). ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲛᲣᲖᲘᲙᲘᲡ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲛᲮᲐᲢᲕᲠᲣᲚᲗᲐ ᲐᲜᲡᲐᲛᲑᲚᲘᲡ ᲙᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲯᲒᲤᲘᲡ ᲛᲘᲛᲦᲔᲑᲘᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲣᲠᲘ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲓᲐᲠᲑᲘᲡ ᲓᲐᲡᲠᲣᲚᲓᲐ ᲡᲙᲙᲞ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲒᲘᲠᲒᲕᲚᲐᲕᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲒᲖᲐᲕᲠᲔᲑᲘ.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲐᲔᲠᲝᲓᲠᲝᲛᲘᲡ ᲛᲔᲡᲐᲠᲔᲑᲘᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲛᲘᲓᲐᲛᲝᲡ ᲒᲐᲛᲑᲚᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ ᲡᲡᲙᲙᲞ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲒᲘᲠᲒᲕᲚᲐᲕᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲒᲖᲐᲕᲠᲔᲑᲘ.

ᲓᲔᲚᲔᲒᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲦᲔᲑᲘᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲛᲘᲓᲐᲛᲝᲡ ᲒᲐᲛᲑᲚᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ ᲡᲡᲙᲙᲞ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲒᲘᲠᲒᲕᲚᲐᲕᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲒᲖᲐᲕᲠᲔᲑᲘ.

ᲐᲛᲝᲛᲠᲩᲔᲕᲗᲐ ᲨᲔᲮᲕᲔᲓᲠᲐ Დ. Ს. ᲞᲝᲚᲘᲐᲜᲡᲙᲘᲡᲗᲐᲜ

ᲙᲠᲐᲡᲜᲝᲓᲐᲠᲘ, 31 მაისი. (საკ. ფილი). ᲙᲣᲑᲐᲜᲘᲡ ᲡᲢᲐᲜᲘᲪᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲥᲐᲠᲮᲜᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡ ᲙᲠᲐᲡᲜᲝᲓᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲐᲠᲩᲔᲕᲜᲝ ᲝᲚᲙᲘᲡ ᲐᲛᲝᲛᲠᲩᲔᲕᲔᲚᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲮᲓᲐᲠᲘ ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲓᲦᲔ ᲒᲐᲛᲑᲚᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ ᲡᲡᲙᲙᲞ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲒᲘᲠᲒᲕᲚᲐᲕᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲒᲖᲐᲕᲠᲔᲑᲘ.

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲐᲔᲠᲝᲓᲠᲝᲛᲘᲡ ᲛᲔᲡᲐᲠᲔᲑᲘᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲛᲘᲓᲐᲛᲝᲡ ᲒᲐᲛᲑᲚᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ ᲡᲡᲙᲙᲞ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲒᲘᲠᲒᲕᲚᲐᲕᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲝᲒᲖᲐᲕᲠᲔᲑᲘ.

ᲓᲔᲚᲔᲒᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲦᲔᲑᲘᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲓᲐᲠᲑᲘᲡ ᲓᲐᲡᲠᲣᲚᲓᲐ ᲡᲙᲙᲞ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ Დ. ᲒᲘᲠᲒᲕᲚᲐᲕᲐ.

ᲢᲐᲯᲘᲙᲣᲠ ᲔᲜᲐᲖᲔ

ᲓᲣᲨᲐᲜᲑᲔ, 31 მაისი. (ხაზოვანის კორ.). რეპუბლიკურმა გამომცემლობამ „ირფონმა“ ტაჯიკურ ენაზე გამოუშვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევის სიტყვებისა და სტატიების კრებული „საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს საგარეო პოლიტიკის შესახებ“.

ᲔᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲡᲝᲤᲚᲐᲓ

ᲓᲐᲘᲬᲧᲝᲗ ᲗᲘᲕᲘᲡ ᲐᲦᲔᲑᲐ — ᲓᲐᲑᲘᲜᲐᲕᲔᲑᲐ

ᲧᲘᲗᲔᲚᲬᲧᲐᲠᲝ. („ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ კორ.). საზოგადოებრივ მეურნეობებში ორგანიზებულად შეუდგნენ თივის აღება—დაბინავება. საკვებმომპოვებლებს გადაწყვეტილი აქვთ წელს მარტო სენაჟი დაამზადონ სულ მცირე 20 ათასი ტონა. პირობის შესასრულებლად მექანიზატორები მთელი დღე შეუფერხებლად ამუშავებს მანქანებს და უდანაკარგოდ იღებენ თივის მოსავალს. რაიონში უკვე დამზადებულია 100 ტონაზე მეტი სენაჟი.

ბალახის კარგი მოსავალია ჯაფარიძის კოლმეურნეობაში. აქაური საკვებმომპოვებლები პირუტყვისათვის მტკიცე საკვები ბაზის მოსამზადებლად მთელი ძალ-ღონით მუშაობენ. მექანიზატორები ზ. ბერიძე და ვ. ხატიაშვილი ყოველდღე სითბის მანქანით ბალახის მოსავლის აღების დაკალებას ერთიორად ასრულებენ. კოლმეურნეობაში დამზადებულია 300 ტონაზე მეტი სენაჟი.

ორგანიზებულად მიმდინარეობს თივის აღება ქვემო ქედის, ზემო მაჩხანისა და სხვა სოფლების კოლმეურნეობებში. ნათესი ბალახების თიბვასთან ერთად რაიონში სწრაფად იღებენ ბუნებრივ ბალახს.

ზემო ქედის კოლმეურნეობაში კარგად აქვთ მოწყობილი ნათესი ბალახის აღება და სენაჟის დამზადება.

ბუნებრივი ბალახის მოსავლის აღებასაც არ აყოვნებენ, გაბრობის შემდეგ ავროვებენ და დასაზვინავად მიაქვთ ფერმებთან. აქ კი სპეციალურად გამოყოფილი მზვინავები ავროწესებით ახდენენ თივის დაზვინვას. ზემოქედელებს გადაწყვეტილი აქვთ წელს პირუტყვისათვის მოამარაგონ სულ მცირე წლინახევრის საკვები.

სენაჟს, რომელსაც მაღალი კვებითი ღირებულება აქვს, უკანასკნელ წელს დიდ ყურადღებას აქცევენ ხილნალის რაიონის მშრომელები. ამ მხრივ აღსანიშნავია ძველი ანაგის ი. ბ. ხალალინის სახელობის კოლმეურნეობის საკვებმომპოვებელთა მუშაობა. წელს მათ რაიონში პირველებმა დაიწყეს სენაჟის დამზადება. ძველანაგელთა პირობაა პირუტყვისათვის დაამზადონ 600 ტონა სენაჟი ნაცვლად 250 ტონისა.

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲘᲡ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲩᲘᲡ ᲐᲠᲩᲔᲕᲜᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲘᲣᲛᲘᲡ ᲓᲔᲞᲣᲢᲐᲢᲝᲑᲘᲡ ᲙᲐᲜᲓᲘᲓᲐᲢᲔᲑᲘ

მოწინავე ოპერატორი

რეგენერაციის ბლოკის უბანი ერთ-ერთი მოწინავეა ბათუმის ნავთობგადამამუშავებელ ქარხანაში. აქ ტექნოლოგიური დანადგართა ოპერატორად მუშაობს ვაჟა ივანიაძე. მთელ კოლექტივთან ერთად მან ვადამდე 21 მაისისათვის შეასრულა პროდუქციის გამოშვების გასული თვის დავალება.

ქარხანაში ფართოდ არის გაშლილი სოციალისტური შეჯიბრება მეცხრე ხუთწლედის მეოთხე განმსაზღვრელი წლის დავალებათა ვადამდე და მაღალარისხოვნად შესრულებისათვის. ამ პატრიოტულ შრომაში უფადამ მოწინავე ბაზზე დგას ვაჟა ივანიაძე.

ამიტომაც მშრომელებმა იგი ერთსულოვნად წამოაყენეს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატად.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს არჩევნების ბათუმის ზღვისპირეთის № 495 საარჩევნო ოლქის საოლქო საარჩევნო კომისიამ დეპუტატობის კანდიდატად რეგისტრაციაში გაატარა ბათუმის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის № 3 საამქროს ტექნოლოგიური დანადგარის ოპერატორი ვაჟა კალისტრატეს-ძე ივანიაძე.

სურათზე: ვ. ივანიაძე.

ნ. ანასტასიევის ფოტო. (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲚᲘ ᲜᲓᲝᲑᲐ

ᲨᲔᲮᲕᲔᲓᲠᲐ ᲓᲔᲞᲣᲢᲐᲢᲝᲑᲘᲡ ᲙᲐᲜᲓᲘᲓᲐᲢᲗᲐᲜ

□

რესპუბლიკის ქალაქებსა და სოფლებში მომდინარე ამომრჩეველთა შეხვედრები სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოსა და ეროვნებათა საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატებთან კიდევ ერთხელ დამაჯერებლად მოწმობენ პარტიისა და ხალხის ურღვევ ერთიანობას.

მუშები, გლეხები, ინტელიგენცია მხურვალედ უჭერენ მხარს სკკპ ლენინური ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკას, გამოხატავენ უსაზღვრო ერთგულებას კომუნისტური პარტიის საქმისადმი. მშრომელებმა ხალხის საუკეთესო წარმომადგენლები დაასახელეს ქვეყნის სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს დეპუტატობის კანდიდატებად. ხალხმა თავისი მაღალი ნდობის ღირსი გახადა მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის მოწინავენი, თვალსაჩინო მეცნიერები, პარტიული, საბჭოთა მუშაკები.

თბილისი. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოს არჩევნების თბილისის — ოქტომბრის № 679 საარჩევნო ოლქში შემავალ ოქტომბრის, გარდაბანის, საგარეჯოს, დუშეთისა და ყაზბეგის რაიონების მშრომელთა ასობით წარმომადგენელი შეკრიბა გორკის სახელობის კულტურის სახლში, სადაც ამომრჩეველები შეხვდნენ ამ ოლქში დასახელებულ დეპუტატობის კანდიდატს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს

გიგი დმიტრის-ძე ჯავახიშვილს.

შეხვედრა გახსნა საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარემ ა. ი. აზარიოვმა. მან თქვა, რომ ახლოვდება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების დღე. სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში ფართოდ გაიშალა სოციალისტური შეჯიბრება არჩევნების დღის ღირსეულად შეხვედრისათვის. შეჯიბრება მიმდინარეობს ლოზუნგით — მივცეთ სამშობლოს მეტი, საუკეთესო ხარისხის პროდუქტები ნაკლები დანახარჯებით.

ახალ წარმატებათა მიღწევაში თავიანთი წვლილი შეაქვთ ოლქის ამომრჩეველებსაც. შემდეგ ორატორმა თქვა, თუ რა მხურვალე მოწონებით შეხვდა საარჩევნო ოლქის ყველა მშრომელი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მიმართვას საბჭოთა კავშირის ამომრჩეველებისადმი, ყველა მოქალაქისადმი. ჩვენ ყველამ კარგად ვიცით, რომ განვლილი ოთხი წელი იყო ეკონომიკის, მეცნიერებისა და კულტურის განვითარების ახალი მიღწევების ხალხის ცხოვრების დონის ამაღლების, მრავალეროვანი საბჭოთა ხალხის ინტერნაციონალური ერთიანობის, ეროვნული საკითხის ლენინური გადაწყვეტის, ეროვნული სუვერენიტეტის, ეროვნული ენების, მრავალეროვანი საბჭოთა ხალხის ეროვნული კულტურის, ეროვნული ფერწერის, ეროვნული ლიტერატურის, ეროვნული ხელოვნების, ეროვნული ფილოსოფიის, ეროვნული ეკონომიკის, ეროვნული ინტელიგენციის, ეროვნული ეროვნული ინტელიგენციის, ეროვნული ეროვნული ინტელიგენციის, ეროვნული

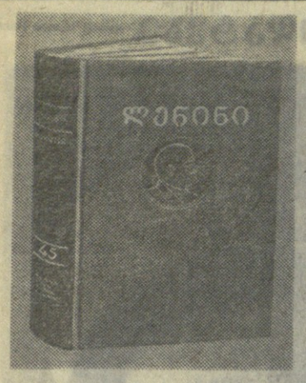

დიადი მეთაურობა

ვ. ი. ლენინის თხზულებათა 45-ე ტომის ქართულად გამოსვლის გამო

ეკავოვიდა ვ. ი. ლენინის თხზულებათა მეოთხე გამოცემის 45-ე ტომი. ამით დამთავრდა ამ გამოცემის 45-ვე ტომის გამოსვლა ქართულად.

ორმოცდამეხუთე ტომში შევიდა წერილები, ბარათები, დეპეშები და ტელეფონოგრამები, რომლებიც ვ. ი. ლენინის მიერ დაწერილია 1920 წლის ნოემბრიდან 1923 წლის მარტამდე.

ეს ლენინური დოკუმენტები მოიცავენ ჩვენი ქვეყნის ცხოვრების ახალ ისტორიულ პერიოდს — მშვიდობიანი სოციალისტური მშენებლობის პერიოდს, რომელიც დაიგა შინაგანი კონტრრევოლუციისა და უცხოეთის სამხედრო ინტერვენციის სრული კრახის შემდეგ.

როგორც ამ ტომის წინასიტყვაობაშია აღნიშნული, ჩვენს ქვეყანაში სოციალისტური მშენებლობა მიმდინარეობდა სურსათისა და სათბობის მწვავე ნაკლებობის, სამეურნეო ნგრევის პირობებში. იმ დროს რთული იყო საერთაშორისო ვითარებაც. სერიოზული საშიში და საგარეოპოლიტიკური სიძნელეების ამ ვითარებაში ვ. ი. ლენინი ტიტანურ მუშაობას ეწეოდა საბჭოთა სახელმწიფოსა და კომუნისტური პარტიის, სოციალისტური მშენებლობის, საგარეო პოლიტიკის ხელმძღვანელობის დარგში, იგი განსაზღვრავდა „სამხედრო კომუნიზმიდან“ ახალ ეკონომიურ პოლიტიკაზე (ნეპი) გადასვლის გზებს, ხელმძღვანელობდა ახალი ეკონომიური პოლიტიკის განხორციელებისათვის კომუნისტური პარტიის მიერ დასახულ ღონისძიებათა გატარებას.

ვ. ი. ლენინის მთელ რიგ წერილებში ნათელყოფილია ფრიად საყურადღებო დებულებანი ახალი ეკონომიური პოლიტიკის მნიშვნელობისა და არსის შესახებ. ვ. ი. ლენინი წერდა, რომ „ახალი ეკონომიური პოლიტიკა არ ცვლის ერთიან სახელმწიფო სამეურნეო გეგმას და არ გამოდის მისი ფარგლებიდან, არამედ ცვლის მისი განხორციელებისადმი მიდგომას“.

ტომში მკითხველი გაეცნობა ვ. ი. ლენინის საუბრებს გლეხებთან ი. ა. ჩეკუნოვთან, ა. რ. შაპოშნიკოვთან, დაინახავს ვ. ი. ლენინის დაუღალავ ზრუნვას სოფლის მეურნეობის აღმავლობისათვის. ბელადს დიდ საერთო-სახელმწიფოებრივ ამოცანად მიაჩნდა გვალვასთან ბრძოლა. მისი ინიციატივით მიღებულ ერთ-ერთ დადგენილებაში გვალვასთან ბრძოლა აღიარებულია „ქვეყნის სასოფლო-სამეურნეო ცხოვრებისათვის პირველხარისხოვანი მნიშვნელობის საქმედ და ამ მიმართულებით დასახული ღონისძიებანი — საბრძოლო მნიშვნელობის მქონე ღონისძიებებად“ (ტ. 45, გვ. 116-117).

ამ ტომში შეტანილი მთელი რიგი დოკუმენტები ფართოდ და ყოველმხრივ ამუქებენ ვ. ი. ლენინის, პარტიისა და მთავრობის საქმიანობას, რაც მიმართული იყო მრეწველობისა და ტრანსპორტის აღდგენისაკენ, დონმასის მუშაობის ნორმალიზაციისაკენ, მეტალურგიის განვითარებისაკენ. ისინი აგრეთვე გვიჩვენებენ, თუ როგორ ზრუნავდა ვ. ი. ლენინი „გოელროს“ გეგმის განსახორციელებლად, მთელ რიგ ელსადგურთა ასაშენებლად, დეპეშებსა და ბარათებში ბელადი იძლეოდა მითითებებს საბჭოთა ელექტროფიკაციის განვითარების საკითხებზე.

ტომში გამოქვეყნებული მასალების ერთი ჯგუფი ეთმობა სათბობის მწვავე კრიზისს დაძლევას; ვ. ი. ლენინი სათავეში ედგა შრომისა და თავდაცვის საბჭოს სათბობის კომისიას, რომელმაც გადაჭრელი ღონისძიებანი გაატარა ქვანახშირისა და ნავთობის ამოღების, შეშის დამზადების, ტორფის ჰიდრავლიკური ამოღების განადგურებლად.

ვ. ი. ლენინის წერილებში დიდი ადგილი აქვს დათმობილი სახალხო მეურნეობის მართვის გარდაქმნის, დემოკრატიული ცენტრალიზმის პრინციპის განხორციელების, დაგეგმვის გაუმჯობესების, ადგილებზე თაოსნობის განვითარების, საწარმოთა უფლებების გაფართოების, მატერიალური სტიმულირების, სამეურნეო ანგარიშის დანერგვის საკითხებს.

ვ. ი. ლენინის მხედველობის არეში მუდამ იყო პარტიული, საბჭოთა და სამეურნეო დაწესებულებების მუშაობის ორგანიზაციისა და სტილის, სახელმწიფო აპარატის სრულყოფის, მთელი მისი მუშაობის მეცნიერულ საფუძვლებზე დაყენების საკვანძო საკითხები. ვ. ი. ლენინი ყოველთვის მოითხოვდა მოეწყოთ ბრძოლა ბიროკრატიზმისა და სამქმის გაჭიანურების წინააღმდეგ და წარემართათ ეს ბრძოლა „საქმიანად, სამხედრო ხელოვნების ყველა წესის მიხედვით“. ვ. ი. ლენინი წინადადებას იძლეოდა გამოუსწორებელი ბიუროკრატების მიმართ გამოეყენებინათ სასტიკი ადმინისტრაციული სასჯელი, მოეხსნათ ისინი თანამდებობიდან, მიეცათ სამართალში. ამავე დროს ვ. ი. ლენინი ხაზგასმით აღნიშნავდა, რომ მთავარია ადამიანები, პრაქტიკული გამოცდილების შემოწმება, და არა დაწესებულებანი.

„ვ. ი. ლენინი მოითხოვდა. — ნათქვამია წინასიტყვაობაში, — ხელმძღვანელობის კოლექტიურობის პრინციპის ზუსტად განხორციელებას, პარტიული და სახელმწიფო დისციპლინის დაცვას და ამავე დროს პირად პასუხისმგებლობას დავალებული საქმისათვის. ვ. ი. ლენინს არასდროს არ მიუღია ერთპიროვნული გადაწყვეტილებანი ისეთ საკითხებზე, რომლებიც კოლექტიურად უნდა ყოფილიყო განხილული“...

განსაკუთრებულ ყურადღებას რომ უთმობდა კადრების სწორად შერჩევასა და განაწილებას, ამას მოწმობს ვ. ი. ლენინის 1921 წლის 24 დეკემბრის წერილი ე. მ. იაროსლავსკისადმი მიწათმოქმედების სახალხო კომისრის პოსტზე წამოყენებული კანდიდატურის გამო. ვ. ი. ლენინი მას სთხოვდა გაეგო, რა აზრისა იყვნენ ამ ამხანაგის შესახებ და აინტერესებდა: „ასაკი? გამოცდილება? გლეხობის მხრივ პატივისცემა? მეურნეობის ცოდნა? სიმტკიცე? გონიერება? ერთგულება საბჭოთა ხელისუფლებისადმი?“ (ტ. 45, გვ. 498-499). ვ. ი. ლენინი მუდამ დიდად აფასებდა მცოდნე, ინიციატივიან, ენერგიულ, ერთგულ და მტკიცე მუშაკებს. იგი მკაცრად გმობდა „ადმინისტრატორობას“, მბრძანებლობის მეთოდებს, ამხანაგებისა და ხელქვეითების მიმართ უზეშოს, გადაჭრით ებრძოდა ფორმალიზმსა და საქმის გაჭიანურებას, მოუფიქრებლობას და ზედმეტ აჩქარებას, უწესრიგობასა და უყაირათობას, დროის ფლანგვასა და წუწუნს.

ახალი ცხოვრების მშენებლობის ამოცანების განხორციელება განუყრელად იყო და არის დაკავშირებული ეროვნული საკითხის სწორად გადაწყვეტასთან. თუ როგორ ხელმძღვანელობდა ვ. ი. ლენინი ეროვნული პოლიტიკის პრაქტიკულად განხორციელებას საქმეს, ამას მკაფიოდ გვიჩვენებს ბრაცალი დოკუმენტი და მიწერ-მოწერა. საბჭოთა ადმოსავლეთში ეროვნული საკითხის სწორად გადაჭრის უდიდეს მნიშვნელობას რომ აღნიშნავდა, ვ. ი. ლენინი წერდა: „ეს მსოფლიო საკითხია. [illegible] ვთქვათ, მსოფლიო საკითხია. [illegible] უნდა ვიყოთ... აქ ხუმრობა-არ-შეიძლება, აქ 1000-მაგად ფრთხილი უნდა ვიყოთ“ (ტ. 45, გვ. 333).

მთელი რიგი დოკუმენტები ცალკად გვიჩვენებენ ვ. ი. ლენინის მამობრივ ზრუნვას საბჭოთა ქვეყნის ყველა ხალხზე, მათს ძმურ შეკავშირებაზე, თანამშრომლობასა და მეგობრობაზე, ნათლად ჩანს ვ. ი. ლენინის გადამწყვეტი ბრძოლა დიდმპყრობელური შოვინიზმისა და ადგილობრივი ნაციონალიზმის წინააღმდეგ.

ტომში შესული დოკუმენტებში თვალსაჩინო ადგილი უჭირავს საბჭოთა სახელმწიფოს საგარეოპოლიტიკური საქმიანობის საკითხებს, წერილების ჯგუფი ეძღვნება საერთაშორისო კომუნისტური და მუშათა მოძრაობის აქტუალურ პრობლემებს. ისინი მკაფიოდ გვიჩვენებენ, თუ როგორი თანმიმდევრობითი და შეუდრეკლობით იბრძოდა ვ. ი. ლენინი კომუნისტური პარტიების განმტკიცებისათვის, მათი რიგების შეკავშირებისა და ერთიანობისათვის, პროლეტარული „ინტერნაციონალიზმის პრინციპების განხორციელებისათვის.

45-ე ტომში, რომლითაც მთავრდება ვ. ი. ლენინის თხზულებათა მე-4 გამოცემის დამატებითი ტომების გამოქვეყნება, შესულია 815 დოკუმენტი. ეს დოკუმენტები, — ნათქვამია წინასიტყვაობაში — გვიჩვენებენ ვ. ი. ლენინის უაღრეს თავმდაბლობას, მის გულითად ზრუნვას ამხანაგებზე, პარტიისა და სახელმწიფოს მუშაკების, საერთაშორისო კომუნისტური მოძრაობის მოღვაწეების ცხოვრების პირობებსა და ჯანმრთელობაზე.

ვ. ი. ლენინის ნაწარმოებთა ეს ტომი, ისევე როგორც წინათ გამოსული სხვა ტომები, სამაგიდო წიგნია ჩვენი კადრებისათვის — პარტიული, საბჭოთა, პროფკავშირული და კომკავშირული მუშაკებისათვის, ყველასათვის, ვინც ვ. ი. ლენინის დიდ მემკვიდრეობას სწავლობს.

ხალხის მაღალი ნდობა

(დასასრული).

ცხოვრებაში უდიდესი მოვლენა გახდა სკკპ XXIV ყრილობა, რომელმაც ჩვენი ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიური გარდაქმნების გრანდიოზული პროგრამა დასახა. ყრილობის გადაწყვეტილებებში დასახული ამოცანებიდან ერთ-ერთი ძირითადი ამოცანა ის არის, რომ საზოგადოებრივი წარმოების ეფექტიანობის ამაღლების, მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარებისა და შრომის ნაყოფიერების ზრდის საფუძველზე უზრუნველვყოთ ხალხის მატერიალური კეთილდღეობის და ცხოვრების კულტურული დონის შემდგომი მკვეთრი ამაღლება. შემდეგ მან ილაპარაკა იმ დიდ წვლილზე, რომელიც სსრ კავშირის მერვე მოწვევის უმაღლესმა საბჭომ შეიტანა სკკპ XXIV ყრილობის მიერ წამოყენებული ქვეყნის ეკონომიკის განვითარების პროგრამის გადაწყვეტაში, ყრილობის მიერ შემუშავებული საგარეო-პოლიტიკური კურსის განხორციელებაში. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესიებზე განიხილეს და გადაწყვიტეს საშინაო და საგარეო პოლიტიკის დიდმნიშვნელოვანი საკითხები. ეს გადაწყვეტილებანი აისახა სსრ კავშირის მერვე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს კანონებსა და დადგენილებებში.

საერთო წარმატებათა მიღწევაში თავიანთი წვლილი შეაქვთ ჩვენი რესპუბლიკის მშრომელებსაც. სამრეწველო პროდუქციის წარმოება 1973 წელს 1969 წლთან შედარებით 1,2-ჯერ გაიზარდა. სამრეწველო პროდუქციის წარმოების ზრდის საშუალო წლიურმა ტემპმა 5,6 პროცენტი შეადგინა. მწყობრში ჩადგა 80 ახალი სამრეწველო საწარმო. გარკვეული წარმატებანი მოპოვებული სოფლის მეურნეობის განვითარებაშიც. სოფლის მეურნეობის პროდუქციის მოცულობის საშუალო წლიურმა ზრდამ განვლილ ოთხ წლის მანძილზე შეადგინა 16 პროცენტი. გაიზარდა ჩაის ფოთლის, ციტრუსის, მარცვლეულის წარმოება.

მნიშვნელოვანი ღონისძიებანი განხორციელდა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო პირობების გასაუმჯობესებლად. რეალური შემოსავალი ერთ სულ მოსახლეზე გაიზარდა 18,9 პროცენტით. მაგრამ რესპუბლიკის ეკონომიკის, მეცნიერებისა და კულტურის განვითარებაში მოპოვებული წარმატებანი უფრო არსებითი შეიძლებოდა ყოფილიყო, წარსულში სერიოზული ნაკლოვანებანი რომ არ გვქონოდა. შემდეგ ორატორმა ილაპარაკა იმ დიდ ღონისძიებებზე, რომლებსაც საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი ახორციელებს პარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ცნობილი დადგენილების შესასრულებლად. მიჩნევი, განაგრძო მან, რომელსაც ამ შედარებით მოკლე პერიოდში მიეღწევით, შედეგია იმ დიდი ორგანიზატორული, პოლიტიკური, იდეოლოგიური და აღმზრდელობითი მუშაობისა, რომელიც რესპუბლიკის პარტიულმა, საბჭოთა, პროფკავშირულმა და კომკავშირულმა ორგანიზაციებმა გასწიეს. სოციალურ-ეკონომიურ განვითარებაში მომხდარი ძვრები განპირობებულია საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოების, სამინისტროებისა და უწყებების მთელი მუშაობის გაუმჯობესებით. სახალხო მეურნეობის ყველა რგოლში და ყველა უბანზე მნიშვნელოვნად განტკიცდა სახელმწიფო და შრომის დისციპლინა. წარმატებათა მიღწევაში დიდი როლი შეასრულა ფართოდ გაშლილმა სოციალისტურმა შეჯიბრებამ. რესპუბლიკის მშრომელთა მიღწევების ღირსეული შეფასება იყო ის, რომ საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა სოციალისტურ შეჯიბრებაში მაღალი შედეგებისა და 1973 წლის სახალხო-სამეურნეო გეგმის ვადამდე შესრულებისათვის დაჯილდოდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, საკავშირო პროფსაბჭოსა და სრულიად საკავშირო ალკკ ცენტრალური კომიტეტის წითელი დროშით.

შრომის ამ მაღალმა შეფასებამ მუშათა, კოლმეურნეთა, ინტელიგენციის შემოქმედებითი აქტივობის ახალი მოზღვავება გამოიწვია. კარგი სტარტია აღებული 1974 წლის დამდეგიდანვე. განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ ყოველთვიურად ძლიერდება წარმოების მოცულობის ზრდის ტემპი. თუ პირველ კვარტალში მან გასული წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 9,2 პროცენტი შეადგინა, მომდინარე წლის აპრილის დამლევს თითქმის 10 პროცენტს მიაღწია. ჩვენ ყველა წინამძღვარი გვაქვს იმისა, რომ წარმატებით შევასრულოთ ხუთწლიანი გეგმის დავალებანი.

კარგად მუშაობენ სოფლის მეურნეობის მშრომელებიც. კოლმეურნეობებმა და საბჭოთა მეურნეობებმა მთლიანად შეასრულეს სახელმწიფოსათვის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების მიყიდვის ოთხი თვის გეგმა. შემდეგ ორატორმა ილაპარაკა იმ დიდ ამოცანებზე, რომლებიც რესპუბლიკის მშრომელებმა უნდა გადაწყვიტონ საქართველოს სახალხო მეურნეობის განვითარების ღონისძიებათა შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებასთან დაკავშირებით, რომელიც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის განრიგლური მდივნის ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის პირადი ინიციატივით იქნა მიღებული. ამ ისტორიულ დოკუმენტში მოცემულია მთელი ჩვენი მუშაობის პროგრამა. დადგენილებით დასახულ ღონისძიებათა განხორციელება უზრუნველყოფს რესპუბლიკის მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, მეცნიერებისა და კულტურის შემდგომ მძლავრ აღმავლობას, მშრომელთა კეთილდღეობის გაუმჯობესებას. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ამასწინანდელმა პლენუმმა დასახა კონკრეტული ღონისძიებანი, რათა წარმატებით განვახორციელოთ ეს დადგენილება, დავრაზმოთ მშრომელები მეცხრე ხუთწლედის დავალებათა წარმატებით შესრულებისათვის.

ორატორმა დიდი ყურადღება დაუთმო თბილისის საქალაქო მეურნეობის განვითარების საკითხებს, ქალაქის პარტიული ორგანიზაციების, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოების წინაშე მდგომ ამოცანებს.

სიტყვის დასასრულს გ. დ. ჯაჯახიშვილმა კიდევ ერთხელ უძღვნა გულითადი მადლობა ამომრჩევლებს გაწეული ნდობისათვის და აღუთქვა, რომ კვლავაც მოახმარს მთელ თავის ძალ-ღონეს ხალხის სამსახურს, კომუნიზმის დიად საქმეს. (საქინფორმი).

გულითად ვითარებაში

სირიის არაბთა რესპუბლიკაში ა. ა. გრომიკოს ვიზიტის შესახებ

1974 წლის 27-29 მაისს სირიის არაბთა რესპუბლიკის ხელმძღვანელობის მიწვევით დამასკოში მეგობრულ ოფიციალურ ვიზიტად იყო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო.

ვიზიტმა გულთბილ და გულითად ატმოსფეროში ჩაიარა, რაც შეესაბამება ორ ხალხსა და ქვეყანას შორის არსებულ მეგობრულ ურთიერთობას.

ა. ა. გრომიკო მიიღეს არაბთა სოციალისტური აღორძინების პარტიის გენერალურმა მდივანმა, სირიის არაბთა რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ჰ. ასადმა, აგრეთვე მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ მ. აიუბიმ, მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილემ, საგარეო საქმეთა მინისტრმა ა. ჯადამმა, რომლებსაც იგი ესაუბრა.

ვიზიტის მსვლელობაში მხარეებს შორის გაიმართა მოლაპარაკება, ამასთან მთავარი ყურადღება დაეთმო ღონისძიებებს, რომლებსაც ხმარობენ ახლო აღმოსავლეთის პრობლემის სამართლიანი გადაჭრის მისაღწევად, და საკითხს სირიის ფრონტზე ჯარების დაშორიშორების შესახებ, რაც უნდა გახდეს ამ პრობლემის ყოვლისმომცველი გადაჭრის გზაზე გადადგმული პირველი ნაბიჯი და შემადგენელი ნაწილი.

მოლაპარაკების შედეგად კვლავ დადასტურდა მხარეთა პოზიციების დამთხვევა ყველა ამ საკითხში. მხარეებმა ერთხელ კიდევ დაადასტურეს, რომ ახლო აღმოსავლეთის პრობლემის სამართლიანი გადაჭრა შეიძლება მიღწეულ იქნეს მხოლოდ ისრაელის მიერ ყველა ოკუპირებული არაბული ტერიტორიის სრული განთავისუფლებისა და პალესტინის არაბი ხალხის კანონიერ ერთიანულ უფლებათა უზრუნველყოფის საფუძველზე.

მხარეებს მიაჩნიათ, რომ სირიის ფრონტზე ჯარების დაშორიშორების შესახებ შეთანხმების მიღწევისა და მისი დებულებების განხორციელებისთანავე დაუყოვნებლივ უნდა იხმარონ სათანადო ღონისძიებანი ყოვლისმომცველი და სამართლიანი მოწესრიგების მისაღწევად, რომელიც უზრუნველყოფს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის შესაბამის გადაწყვეტილებათა შესრულებას.

სირიის მხარემ დაადასტურა თავისი პოზიცია იმის შესახებ, რომ საბჭოთა კავშირი უნდა იღებდეს მონაწილეობას მოწესრიგების ყველა ეტაპსა და ყველა დარგში, მოწესრიგებისა, რომლის მიზანია სამართლიანი და მტკიცე მშვიდობის დამყარება ახლო აღმოსავლეთში.

საბჭოთა მხარემ კვლავ დაადასტურა, რომ უცვლელია საბჭოთა კავშირის პრინციპული კურსი, რომელიც ითვალისწინებს სირიის არაბთა რესპუბლიკისათვის ყოველმხრივ მხარდაჭერას ისრაელის აგრესიის შედეგების ლიკვიდაციისათვის ბრძოლაში.

საბჭოთა კავშირი და სირიის არაბთა რესპუბლიკა ადასტურებენ მათ შორის არსებული ურთიერთობის სიმტკიცეს, ორი ქვეყნის მეგობრობის სამტკიცეს და აგრძელებენ, რომ არავის მისცემენ ნებას შეარყიოს ეს ურთიერთობა და ეს ნდობა, რომელიც ორივე მხარის დიდი და ხანგრძლივი მეცადინეობის შედეგია.

ვიზიტი ალჟირში

ალჟირის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის რევოლუციური საბჭოს თავმჯდომარის, მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარისა და ეროვნული თავდაცვის მინისტრის პოლკოვნიკ ჰუარი ბუმედიენის მიწვევით 1974 წლის 27-დან 31 მაისამდე ალჟირში ოფიციალური მეგობრული ვიზიტით იმყოფებოდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრი საბჭოთა კავშირის მარშალი ა. ა. გრეჩკო.

ა. ა. გრეჩკომ ჰ. ბუმედიენს გადაცა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევის პირადი წერილი და საბჭოთა მთავრობის სახელით ყოველივე საჭიროსო უსურვა ალჟირის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობასა და ხალხს.

მოლაპარაკების დროს მხარეებმა ქმაყოფილება გამოთქვეს საბჭოთა კავშირისა და ალჟირის მეგობრული ურთიერთობისა და თანამშრომლობის გამო, რომელსაც საფუძვლად უდევს ურთიერთნდობა, თანასწორუფლებიანობა და ერთმანეთის საშინაო საქმეებში ჩაურევლობა.

აქტუალურ საერთაშორისო პრობლემებზე აზრთა ურთიერთგაზიარების დროს განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო მდგომარეობას ახლო აღმოსავლეთში. მხარეებმა დაადასტურეს, რომ სამართლიანი და მტკიცე მშვიდობა ამ რაიონში შეიძლება დამყარდეს მხოლოდ იმ პირობით, თუ ისრაელი გაიყვანს ჯარებს მის მიერ ოკუპირებული ტერიტორიებიდან და უზრუნველყოფს პალესტინის არაბი ხალხის კანონიერ უფლებებს.

საგარეო

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის დელეგაცია იუგოსლავიაში

ბელგრადი, 31 მაისი. (საკდესის სპეც. კორ.). იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირის X ყრილობაზე ჩამოსული საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის დელეგაცია, რომელსაც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ა. პ. კირილენკო მეთაურობს, დღეს კვლავ ეენოობოდა იუგოსლავიის შრომელთა მიღწევებს, იუგოსლავიის საწარმოებში წარმოების ორგანიზაციას. დელეგაცია ეწვია აგრო-სამრეწველო კომბინატს „ბელგრადს“. ეს იუგოსლავიის უდიდესი კომბინატი არა მარტო აწარმოებს სოფლის მეურნეობის პროდუქციას, არამედ მის დამუშავებასა და გასაღებასაც ეწევა.

სკკპ დელეგაცია გაეცნო მეწველი პირუტყვის (20.000 სულზე მეტი) შენახვის გამოცდილებას, საკვების წარმოებას ინდუსტრიულ საფუძველზე, მეცნიერულ-კვლევითის მუშაობას. კომბინატის სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო უბნებსა და სამრეწველო საწარმოს შორის კოოპერაციის სისტემა ხელს უწყობს შრომის მაღალი ნაყოფიერების მიღწევას კომბინატ „ბელგრადში“.

ამ მსხვილი მეურნეობის მინდვრებზე მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს საბჭოთა ჯიშების ხორბალს. თავის მხრივ, კომბინატი „ბელგრადი“ სისტემატურად გზავნის საბჭოთა კავშირში სიმინდის ჰიბრიდულ თესლს, რაც უკრაინისა და სხვა საბჭოთა რესპუბლიკების ყანებში უხვ მოსავალს იძლევა. კომბინატის ხელმძღვანელებმა მაღალი შეფასება მისცეს სსრ კავშირთან თანამშრომლობას. მათ გამოთქვეს სურვილი, რომ გაფართოვდეს კონტაქტები და გამოცდილების ურთიერთგაზიარება საბჭოთა კავშირის სასოფლო-სამეურნეო ორგანიზაციებთან.

ა. პ. კირილენკომ მაღალი შეფასება მისცა კომბინატ „ბელგრადის“ შრომითი კოლექტივის მიღწევებს, ილაპარაკა საბჭოთა კავშირ-იუგოსლავიის თანამშრომლობის კეთილნაყოფიერ პერსპექტივებზე, კომბინატის კომუნისტებსა და ყველა მუშას უსურვა იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირის X ყრილობის გადაწყვეტილებათა წარმატებით შესრულება.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის დელეგაცია ეწვია აგრეთვე ბელგრადის თანამედროვე ხელოვნების გამოფენას და დაესწრო სპექტაკლს სახალხო თეატრში.

ამბები

ამერიკის შეერთებული შტატების მოსახლეობა

ნიუ-იორკი, 1 ივნისი. (საკდესი). მოსახლეობის აღწერის ბიუროს მონაცემების თანახმად, შეერთებულ შტატებში წარშან აღინიშნა მრავალი წლის მანძილზე ყველაზე მცირე მოსახლეობის მატება — 1,5 მილიონი კაცი. 1970 წელს მატებამ შეადგინა 2,2 მილიონი კაცი, ხოლო 1957 წელს აღინიშნა ისტორიაში რეკორდული წლიური მატება — 3 მილიონი კაცი. გასულ წელს ამერიკას შეერთებული შტატების მთელი მოსახლეობა შეადგინდა 211 მილიონ 210 ათას კაცს.

ფიცის დადების ცერემონია

ლისაბონი, 1 ივნისი. (საკდესი). ბელემის სასახლეში გაიმართა სახელმწიფო საბჭოს წევრთა ფიცის დადების ცერემონია. სახელმწიფო საბჭოში შევიდნენ ხსნილ ეროვნული საბჭოს წევრები, „შეიარაღებული ძალების მოძრაობის“ შვიდი წარმომადგენელი და რესპუბლიკის პრეზიდენტის მიერ დანიშნული შვიდი კაცი.

სახელმწიფო საბჭო განახორციელებს საკანონმდებლო ხელისუფლებას ქვეყანაში დამფუძნებელი კრების არჩევამდე, დაამტკიცებს ხოლმე მთავრობის გადაწყვეტილებებს.

დაჭრილი ტყვეების გაცვლა

დამასკო, 1 ივნისი. (საკდესი). სირია და ისრაელი შეუდგნენ დაჭრილი სამხედრო ტყვეების გაცვლას.

სირიისა და ისრაელის ჯარების დაშორიშორების შესახებ ჟენევაში ხელმოწერილი შეთანხმების შესაბამისად დღეს დილით ტელავივში გაფრინდა ისრაელ სამხედრო ტყვეთა პირველი ჯგუფი.

ერთდროულად დამასკოში გამოემგზავრა სირიელ სამხედრო ტყვეთა პირველი ჯგუფი.

ფაქტები

ჰ. შმიდტის ვიზიტი პარიზში

პარიზი, 1 ივნისი. (საკდესი). აქ საფრანგეთის პრეზიდენტთან ვ. ჟისკარ დ' ესტენი. ეხება რა ამ პრობლემას, გაზეთი „ფიგარო“ იგონებს, რომ საფრანგეთის ახალმა პრეზიდენტმა ამასწინანდელი გამოსვლების დროს ექვი არ დაუტოვა არავის, რომ იგი დაიცავს საფრანგეთისა და მთლიანად დასავლეთ ევროპის დამოუკიდებლობას.

მოსალოდნელია აგრეთვე, რომ მოლაპარაკებაში დიდმნიშვნელოვან როლს შეასრულებს „საერთო ბაზრის“ პოლიტიკა სოფლის მეურნეობის დარგში. სხვა საკითხებთან ერთად, აღნიშნავენ მეთვალყურენი, განიხილავენ საფრანგეთ-დასავლეთ გერმანიის ორმხრივ ურთიერთობასა და სხვა საერთაშორისო პრობლემებს.

ჰ. რაგბაკის ვიზიტი ჩინეთში

პეკინი, 1 ივნისი. (საკდესი). ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკაში მალაიზიის პრემიერ-მინისტრის ა. რაზაკის ვიზიტის დამთავრებასთან დაკავშირებით აქ ხელი მოაწერეს ჩინეთ-მალაიზიის ერთობლივ კომუნიკეს ჩინეთსა და მალაიზიას შორის დიპლომატიური ურთიერთობის დამყარების შესახებ.

მალაიზიის პრემიერ-მინისტრის მიერ გამართულ დარბაზობას ვერ დაესწრო ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრემიერი ჯოუ ენ-ლაი. როგორც ა. რაზაკმა განაცხადა, ჯოუ ენ-ლაი დარბაზობაზე ვერ მოვიდა ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო.

დააკავეს კონტრაბანდა

დელი, 1 ივნისი. (საკდესი). ინდოეთის ხელისუფალთა სერიოზულ შეშფოთებას იწვევს შავი ბაზრის საქმოსანთა ცდები, რომლებიც ლამობენ უკანონოდ გაზიდონ ქვეყნიდან ხელოვნების ნაწარმოებები და ანტიკვარული ფასეულობანი. პოლიციამ კალკუტის აეროპორტში ხელი იგდო ბარგი (პატრონი მიიმალა), რომელშიც აღმოჩნდა ათასი წლისწინანდელი 15 ტიბეტური მანუსკრიპტი, აგრეთვე ძველინდური მხატვრობის ნიმუშები. კონტრაბანდისტებს ეს ისტორიული ღირებულების საგნები ჰონკონგში მიჰქონდათ.

„ქომუნისტის“ ინტერვიუ

ჯანდაცვა-74

● მიზანი — ადამიანის ჯანმრთელობა ● მედიკოსები განაგრძობენ ძიებას ● ექსპონატები საქართველოდან.

„ჯანდაცვა-74“ — ასე უწოდებენ სამედიცინო ტექნიკისა და სამკურნალო პრეპარატების საერთაშორისო გამოფენას, რომელიც მოსკოვში, სოკოლნიკის პარკში გაიხსნა და 10 ივნისამდე გასტანს. გამოფენაზე წარმოდგენილია 20-ზე მეტი ქვეყნის მიღწევები სამედიცინო მეცნიერებისა და ტექნიკის სფეროში.

ჩვენი კორესპონდენტი შეხვდა საქართველოს სსრ სავაჭრო პალატის პრეზიდიუმის თავმჯდომარეს რ. ელიგულაშვილს და სთხოვა მას ეამბნა, თუ რით წარსდგა საბჭოთა კავშირი, კერძოდ ჩვენი რესპუბლიკა გამოფენაზე.

აი რა გვიამბო მან:

— საერთაშორისო გამოფენა „ჯანდაცვა-74“ არის დათვალიერება მსოფლიო მეცნიერებისა და ტექნიკის იმ თვალსაჩინო მიღწევებისა, რაც ადამიანთა ჯანმრთელობის დაცვისა და განმტკიცების საქმეს ემსახურება. გამოფენას აქვს ხუთი განყოფილება: ჯანმრთელობის დაცვის, სამედიცინო ტექნიკის, სამკურნალო პრეპარატების, ტექნოლოგიური აღჭურვილობისა და სამედიცინო სამეცნიერო ინფორმაციისა. გამოფენისადმი დიდ ინტერესს იჩენენ ეკონომიური ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრი ქვეყნები: უნგრეთი, გდრ, პოლონეთი, ჩეხოსლოვაკია, ფართოდ იქნებიან წარმოდგენილი აგრეთვე ავსტრიის, ბელგიის, დიდი ბრიტანეთის, დანიის, ინდოეთის, იტალიის, საფრანგეთის, გფრ-ისა და აშშ-ის ფირმები.

თანამედროვე მედიცინის წინაშე მდგომი უაღრესად რთული და მძიმე პრობლემები მთელი მსოფლიოს მეცნიერთა ერთობლივ საქმიანობას მოითხოვს. დიდი ხანია უკვე ტრადიციულად იქცა ონკოლოგთა, კარდიოლოგთა, ქირურგთა, ენდოკრინოლოგთა და მედიცინის სხვა დარგის მუშაკთა საერთაშორისო ფორუმები. ასეთი შეხვედრები მნიშვნელოვნად აიოლებენ ინფორმაციათა გაცვლის პროცესს, და საბოლოო ანგარიშით, საშუალებას იძლევიან დაჩქარდეს ცალკეული მეცნიერისა თუ კოლექტივის წინაშე დასახული მიზნის მიღწევა, გამორიცხავენ უკვე სხვა ქვეყანაში გამოგონებულისა და დანერგილის ჯანმორებას.

თანამედროვე სამედიცინო-ბიოლოგიურ გამოკვლევებს აზრი არ ექნებოდა, თუ ვერ გამოვიყენებდით რთულ, უნიკალურ, და უჩვეულოდ ზუსტ აპარატურას. ასეთი აპარატები კი ამჟამად იქმნება ან უკვე შექმნილია სხვადასხვა ქვეყნის მეცნიერთა მიერ. ეს გარემოება ამავე დროს იმასაც მიგვანიშნებს, რომ ვერც ერთი, თუნდაც ყველაზე განვითარებული ქვეყანა დღესდღეობით ვერ ფლობს სამეცნიერო-სამედიცინო აპარატურის მთელ არსენალს.

**ასეთ პირობებში ძნელია შეფასოს მნიშვნელობა სამედიცინო ტექნიკის მიღწევათა დემონსტრირებისა, რასაც ემსახურ

უკვდავი პუშკინი

ალექსანდრე პუშკინი მსოფლიოს იმ დიდ პოეტთა რიცხვს ეკუთვნის, რომელთა შემოქმედებაც არამც თუ ოდესმე ბერდება, არამედ, როგორც შუადამ ახალი, უოველთვის ახდენს გავლენას მხატვრული სიტყვის სულ ახალ თაობებზე. ალექსანდრე პუშკინი მარად ჩაუქრობელი დიდი ვარსკვლავია მსოფლიო პოეზიის მოჭედილ ცაზე.

პუშკინის პოეზია ყოვლისმომცველი მოვლენაა. იგი აღზრდილია რუსული ხალხური საბრძნის ფესვებიდან და ამასთანავე მისი დროის ევროპული პოეტური ოსტატობით ელვარებს.

რასაკვირველია, ნიკოლოზ ბარათაშვილი კარგად იცნობდა ალექსანდრე პუშკინის შემოქმედებას. აქ საქმე გავლენაში არ არის, თუმცა „გავლენაც“ პოეზიაში დიდ ცოდვად არ ითვლება. დიდმა პოეტებმა უნდა მოახდინონ და კიდევაც ახდენენ ხოლმე გავლენას ერთიერთზე, თუ ამ გავლენის აზრი წამბაძველობა კი არ არის, არამედ პოეტური სისტემების ნათესაობა.

ნიკოლოზ ბარათაშვილი ახალ ქართულ პოეზიაში იყო პირველი პოეტი-მოაზროვნე. მან გამოგვიჯა ქართული ლირიკა აღმოსავლური ორნამენტულობის მოძალებას. მან შემოაბრუნა ჩვენი პოეზია ევროპული სამყაროსაკენ.

„იმდროინდელ ქართულ პოეზიაში სწრაფვა აღმოსავლური ორნამენტულობისაკენ იმდენად ძლიერი იყო, რომ თვით ევროპულად განსწავლული და განათლებული პოეტებიც კი ვერ გაექცნენ ამ ცდუნებას. იყო ამ ცდუნებაში რაღაც თავისებური ეშხი და სილამაზე, მაგრამ, რასაკვირველია, აქ არ იყო ის, რასაც შეიძლება მაღალი პოეტური აზრი დარქმეოდა, დარქმეოდა ყოფიერების საერთო პრობლემებისაკენ, საერთო ინტერესებისაკენ სწრაფვა, ფილოსოფიური პათოსი.

აღმოსავლური ორნამენტულობის თავისებურმა ეშხმა და სილამაზემ, ასე გახინჯეთ, თვით პუშკინიც კი მოხიბლა. 1829 წელს ალექსანდრე პუშკინი თბილისში ჩამოვიდა და აი, მან ჩაწერა „მგზაურის წიგნაკში“: „ქართული სიმღერის ხმა ხანაგოვნოა. მე მითარგმნეს ერთი მათგანი სიტყვასიტყვით. იგი, როგორც ჩანს, ახლახან არის შექმნილი, მასში არის რაღაც აღმოსავლური უაზრობა, რომელსაც თავისი პოეტური ღირსება აქვს“. საინტერესო შენიშვნაა. პუშკინი არ უარყოფს აღმოსავლური პოეზიის სტილისტური სკოლის „პოეტურ ღირსებას“, მაგრამ გარკვეული შინაარსობრივი ტენდენციის უქონლობის გამო იგი მის თვალში „უაზრობაა“.

რა გარკვეულ შინაარსობრივ ტენდენციაზეა აქ ლაპარაკი?

ეს არის, ასე ვთქვათ, სულის დიალექტიკა. ეს არის პიროვნების დინამიკური ფსიქოლოგია, რომელიც ცდილობს შიგ ფესვებში ჩაუღრმავდეს ხიცოცხლის აზრს, მოვლენის აზრს. ეს არის აქტივობა მშფოთვარე სულისა, რომელიც პირველი რიგის საქმედ მიიჩნევს არა ფორმის აღმოსავლურ ყაიდაზე ელვარებას, არამედ ეშმარიტების წვდომას, ეს არის პოეზიის ფილოსოფიური ხიღრმე, რომელიც ფეხვებისკენ მიდის და არ საჭიროებს ჭარბ ორნამენტულობას; ეს არის, ერთი სიტყვით, ახალი დროის ევროპული პოეტური აზროვნების ტიპი. რუსეთში ეს ალექსანდრე პუშკინია, საქართველოში — ნიკოლოზ ბარათაშვილი.

ნიკოლოზ ბარათაშვილმა ახალ ქართულ პოეზიაში მოახდინა ნამდვილი გადატრიალება, და მან ეს გააკეთა ალექსანდრე პუშკინთან ერთად, ალექსანდრე პუშკინთან თანდგომით: „არც კაცი ვარგა, რომ ცოცხალი მკვდარსა ემხგავსოს...“ ნიკოლოზ ბარათაშვილის ამ სტრიქონებში იგრძნობა იმპერატივი, რომელიც მისი წინაპარი პოეტების შემოქმედებისათვის, მე-19 საუკუნის პირველ ნახევარში წარმოუდგენელი იყო. იბრძოლე ბოლომდე, ეძებე შენი ადგილი და დანიშნულება საზოგადოებაში, არ გაექცე ცხოვრებისეულ ტრაგიკულ პრობლემებს, იყავ მოვლენათა ცენტრში, პოეტი ქვეყნის ტკივილთა აღქმაა, ქვეყნის ტკივილების შუაგულია და არა ცხოვრების გალამაზება. რუსეთში ეს ალექსანდრე პუშკინია, საქართველოში — ნიკოლოზ ბარათაშვილი.

ახლა უკვე ხიტყვა „პოეტი“ განუყოფელია სიტყვისგან „პასუხისმგებლობა“. ჭეშმარიტი პოეტი პასუხისმგებელია უოველივეზე, ის ქვეყნის და „გარემოების საყვირია“, იგი მოწოდებულია იმისათვის, რომ ჩახწვდეს ცხოვრებისა და ჭეშმარიტების აზრს, მისგან უკვე აღარ მოელიან გართობასა და ცხოვრების გალამაზებას, მისგან მოითხოვენ მხოლოდ აზრსა და ხიმართლეს, ბრძოლას ადამიანთა უკეთესი მომავლისათვის.

ალექსანდრე პუშკინის შემდეგ ჭეშმარიტ რუსულ პოეზიას ამ მაღალი პოეტური იდეალებისათვის არ უღალატნია. პუშკინის პოეზიაში აქვს ხათავე მეოცე საუკუნის რუსულ პოეზიასაც და არა მარტო რუსულ პოეზიას. და აი, გავიდა 175 წელი მისი გამოჩენიდან და დღესაც ამავე დიდებით ვიხსენებთ ალექსანდრე პუშკინის სახელს.

ხიღრმე და სინათლე, აი ალექსანდრე პუშკინის პოეზიის მთავარი თვისება. პუშკინის პოეზია ღრმაა და ნათელი, მას არ სჭირდება გართულებული სიტყვა. პუშკინის პოეტური სიტყვის, პოეტური ფორმის ხირთულე მისი პოეტური აზრის თვისებაა და მას არ ეშინია ეს აზრი თქვას უბრალოდ, იგი პირიქით, ცდილობს თავის ღრმა და რთულ აზრს მოუძებნოს გაურთულებელი სიტყვა. ამ მხრივაც ალექსანდრე პუშკინის შემოქმედება უოველთვის სამაგალითო იყო და ახლაც სამაგალითოა თანამედროვე პოეტური თაობებისათვის.

აქვს პოეზიას თავისი ნაპირები, ისევე როგორც მდინარეს; პოეზიაც დროდადრო მდინარესავით გადმოდის ამ ნაპირებიდან, ზვირთები ეხეთქებიან და ლეწავენ ჯებირებს, ამის გარეშე არ არის ძება პოეზიაში, ამის გარეშე პოეზია ვერაფერს ახალს ვერ დაინახავს, ეს ბუნებრივი პროცესია და ჩვეულებრივად ამას პოეტური ახალგაზრდობა აკეთებს, მაგრამ გარდუვალია შემდგომი მოდელნაც: დგება დრო და მდინარე კვლავ უბრუნდება თავის ჭეშმარიტ კალაპოტს, თავის ოქროს გზას.

ალექსანდრე პუშკინის შემოქმედება პოეტური ხიტყვის ოქროს გზაა.

ირაკლი აბაშიძე,
პოეტი-აკადემიკოსი.

ახალი თარგმანები

ალექსანდრე პუშკინი

ეროჭვასთა ეიმეართ

ო, ჩემო მტრებო, ჯერჯერობით, ვით ხედავთ, ვდუმვარ...
თითქოს დამიცხრა გულისწყრომაც — ზავი იკვრება;
ვერ დაგივიწყებთ მაინც მე თქვენ, ვერ დაგივიწყებთ
და ამოვირჩევ რომელიმეს, როცა იქნება:

თავს ვერ დააღწევს იგი, ჩემი ბასრი ბრჭყალებით
როს დავაცხრები უცაბედად, შეუბრალები —
ასე ღრუბლებით ქორი მკაცრად ზვერავს მიდამოს
და უდარაჯებს თავაღერილ ბატს და ინდაურს.

* * *

წამსვე, როგორც კი ჭკნებიან ვარდნი,
ამბროზიას რომ აფრქვევენ სრულად,
ელიზიუმში მიფრინავს სწრაფად
მარად მსუბუქი იმათი სული.

და სადაც მშვიდად მძინარე ტალღებს
მიაქვთ დუმილი და დავიწყება,
სურნელოვანნი მათნი აჩრდილნი
ლეტაზე ჩუმად გაშლას იწყებენ.

* * *

უკანასკნელი ყვავილები ნაზსა და ტურფას
პირველ ყვავილებს მინდვრებისას მეტობენ უფრო:
გვიცხოველებენ ჩვენ ისინი ნაღვლიან ფიქრებს,
მათში წარსულის დიდებული ხატება სუფევს...
და ასე იგიც, ზოგჯერ ჟამი განშორებისა,
თვის სიცხოველით გვირჩევნია შეხვედრის წუთებს.

ს ა ფ ე ლ ი

ყრმავ ბედნიერო, შენ მოხიბლვა ჩემი გენება:
უბოროტოდ და ცეცხლოვანი სულის ჩვენებით,
ახალგაზრდობის შენის პირველ, ქალურ მშვენებით.

თარგმანი ანა კალანდაძისა.

ა. ს. პუშკინი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

პოეტური სიტყვის ოქროს გზა

ლიჯა ქართული ლირიკა აღმოსავლური ორნამენტულობის მოძალებას. მან შემოაბრუნა ჩვენი პოეზია ევროპული სამყაროსაკენ.

„იმდროინდელ ქართულ პოეზიაში სწრაფვა აღმოსავლური ორნამენტულობისაკენ იმდენად ძლიერი იყო, რომ თვით ევროპულად განსწავლული და განათლებული პოეტებიც კი ვერ გაექცნენ ამ ცდუნებას. იყო ამ ცდუნებაში რაღაც თავისებური ეშხი და სილამაზე, მაგრამ, რასაკვირველია, აქ არ იყო ის, რასაც შეიძლება მაღალი პოეტური აზრი დარქმეოდა, დარქმეოდა ყოფიერების საერთო პრობლემებისაკენ, საერთო ინტერესებისაკენ სწრაფვა, ფილოსოფიური პათოსი.

აღმოსავლური ორნამენტულობის თავისებურმა ეშხმა და სილამაზემ, ასე გახინჯეთ, თვით პუშკინიც კი მოხიბლა. 1829 წელს ალექსანდრე პუშკინი თბილისში ჩამოვიდა და აი, მან ჩაწერა „მგზაურის წიგნაკში“: „ქართული სიმღერის ხმა ხანაგოვნოა. მე მითარგმნეს ერთი მათგანი სიტყვასიტყვით. იგი, როგორც ჩანს, ახლახან არის შექმნილი, მასში არის რაღაც აღმოსავლური უაზრობა, რომელსაც თავისი პოეტური ღირსება აქვს“. საინტერესო შენიშვნაა. პუშკინი არ უარყოფს აღმოსავლური პოეზიის სტილისტური სკოლის „პოეტურ ღირსებას“, მაგრამ გარკვეული შინაარსობრივი ტენდენციის უქონლობის გამო იგი მის თვალში „უაზრობაა“.

რა გარკვეულ შინაარსობრივ ტენდენციაზეა აქ ლაპარაკი?

ეს არის, ასე ვთქვათ, სულის დიალექტიკა. ეს არის პიროვნების დინამიკური ფსიქოლოგია, რომელიც ცდილობს შიგ ფესვებში ჩაუღრმავდეს ხიცოცხლის აზრს, მოვლენის აზრს. ეს არის აქტივობა მშფოთვარე სულისა, რომელიც პირველი რიგის საქმედ მიიჩნევს არა ფორმის აღმოსავლურ ყაიდაზე ელვარებას, არამედ ეშმარიტების წვდომას, ეს არის პოეზიის ფილოსოფიური ხიღრმე, რომელიც ფეხვებისკენ მიდის და არ საჭიროებს ჭარბ ორნამენტულობას; ეს არის, ერთი სიტყვით, ახალი დროის ევროპული პოეტური აზროვნების ტიპი. რუსეთში ეს ალექსანდრე პუშკინია, საქართველოში — ნიკოლოზ ბარათაშვილი.

ნიკოლოზ ბარათაშვილმა ახალ ქართულ პოეზიაში მოახდინა ნამდვილი გადატრიალება, და მან ეს გააკეთა ალექსანდრე პუშკინთან ერთად, ალექსანდრე პუშკინთან თანდგომით: „არც კაცი ვარგა, რომ ცოცხალი მკვდარსა ემხგავსოს...“ ნიკოლოზ ბარათაშვილის ამ სტრიქონებში იგრძნობა იმპერატივი, რომელიც მისი წინაპარი პოეტების შემოქმედებისათვის, მე-19 საუკუნის პირველ ნახევარში წარმოუდგენელი იყო. იბრძოლე ბოლომდე, ეძებე შენი ადგილი და დანიშნულება საზოგადოებაში, არ გაექცე ცხოვრებისეულ ტრაგიკულ პრობლემებს, იყავ მოვლენათა ცენტრში, პოეტი ქვეყნის ტკივილთა აღქმაა, ქვეყნის ტკივილების შუაგულია და არა ცხოვრების გალამაზება. რუსეთში ეს ალექსანდრე პუშკინია, საქართველოში — ნიკოლოზ ბარათაშვილი.

ახლა უკვე ხიტყვა „პოეტი“ განუყოფელია სიტყვისგან „პასუხისმგებლობა“. ჭეშმარიტი პოეტი პასუხისმგებელია უოველივეზე, ის ქვეყნის და „გარემოების საყვირია“, იგი მოწოდებულია იმისათვის, რომ ჩახწვდეს ცხოვრებისა და ჭეშმარიტების აზრს, მისგან უკვე აღარ მოელიან გართობასა და ცხოვრების გალამაზებას, მისგან მოითხოვენ მხოლოდ აზრსა და ხიმართლეს, ბრძოლას ადამიანთა უკეთესი მომავლისათვის.

ალექსანდრე პუშკინის შემდეგ ჭეშმარიტ რუსულ პოეზიას ამ მაღალი პოეტური იდეალებისათვის არ უღალატნია. პუშკინის პოეზიაში აქვს ხათავე მეოცე საუკუნის რუსულ პოეზიასაც და არა მარტო რუსულ პოეზიას. და აი, გავიდა 175 წელი მისი გამოჩენიდან და დღესაც ამავე დიდებით ვიხსენებთ ალექსანდრე პუშკინის სახელს.

ხიღრმე და სინათლე, აი ალექსანდრე პუშკინის პოეზიის მთავარი თვისება. პუშკინის პოეზია ღრმაა და ნათელი, მას არ სჭირდება გართულებული სიტყვა. პუშკინის პოეტური სიტყვის, პოეტური ფორმის ხირთულე მისი პოეტური აზრის თვისებაა და მას არ ეშინია ეს აზრი თქვას უბრალოდ, იგი პირიქით, ცდილობს თავის ღრმა და რთულ აზრს მოუძებნოს გაურთულებელი სიტყვა. ამ მხრივაც ალექსანდრე პუშკინის შემოქმედება უოველთვის სამაგალითო იყო და ახლაც სამაგალითოა თანამედროვე პოეტური თაობებისათვის.

აქვს პოეზიას თავისი ნაპირები, ისევე როგორც მდინარეს; პოეზიაც დროდადრო მდინარესავით გადმოდის ამ ნაპირებიდან, ზვირთები ეხეთქებიან და ლეწავენ ჯებირებს, ამის გარეშე არ არის ძება პოეზიაში, ამის გარეშე პოეზია ვერაფერს ახალს ვერ დაინახავს, ეს ბუნებრივი პროცესია და ჩვეულებრივად ამას პოეტური ახალგაზრდობა აკეთებს, მაგრამ გარდუვალია შემდგომი მოდელნაც: დგება დრო და მდინარე კვლავ უბრუნდება თავის ჭეშმარიტ კალაპოტს, თავის ოქროს გზას.

ალექსანდრე პუშკინის შემოქმედება პოეტური ხიტყვის ოქროს გზაა.

ირაკლი აბაშიძე,
პოეტი-აკადემიკოსი.

თქვენ მოგაპყროგდით ასევე თვალს!..

ალექსანდრე პუშკინი, ისე როგორც ჩვენი სამშობლოს მრავალი კეთილისმყოფელი და გულითადი მეგობარი, თბილისში საქართველოს სამხედრო გზით შემოვიდა.

ეს გზა თანდათანობით იქცა პოეზიისა და ხალხთა მეგობრობის უმკვიდრეს გზად.

ამ გზით ჩამოვიდნენ ჩვენს რესპუბლიკაში საბჭოთა კავშირის ყოველი კუთხიდან ჩვენი მეგობარი მწერლები, რომელნიც ჩვენთან ერთად ზეიმობენ დღეს დიდი რუსი პოეტის იუბილეს.

ეს გზა თანდათანობით იქცა ერთა ძმობის სიმბოლურ ხიდად.

კურთხეულ და ამოდ სავალი ყოფილიყოს იგი კვლავაც!

ჭეშმარიტი პოეზია უკეთილშობილესი და უანგარო შუამავალია მსოფლიოს ხალხთა შორის. იგი აახლოვებს ადამიანებს. ნდობისა და ერთგულების, ერთობისა და კეთილი მეზობლობის უნაზეს ატმოსფეროს ქმნის მუდამ.

ალექსანდრე პუშკინის ბოეზია ამ მხრივაც ხამაგალითოა დღემდე.

იგი თავაწეული და შუბლგახსნილი, ლაღი და პირნათელი მოუძღვება ყველას, ვინც კეთილი გულით მოდის ჩვენს ქვეყანაში.

ქართველი ხალხი გულში იხუტებს როგორც საკუთარ შვილს ალექსანდრე პუშკინს, რომლის მომხიბლავი პოეზია გასხივოსნებულია ქართული მზითაც.

იგი ერთგულია მშობლიური ეწნა. ვერც კი წარმომიდგენია მისი ტალანტის სხვა ენაში გამოვლენა. როგორც ყოველი ჭეშმარიტად ეროვნული პოეტი ალექსანდრე პუშკინი ამატომაც არის შეუდარებელი და დიადი. ამავე დროს საყოველთაო, საერთო, საამოფლიო.

რა სათქმელია, მაგრამ ჩემი მეორე სიცოცხლე, როგორც ვატყობ, ამ ბოლო წლებში თარგმანებზეა ვლინდება. ვინ არ გადმომიქართულება, რომელი ეპოქისა და ქვეყანის პოეტის ლექსების აყალიბება არ მიცდია ჩემს მშობლიურ ენაზე. პუშკინს კი მხოლოდ ერთხელ დავურეკავ მეფური მყუდროება, როცა მისი ვენიალური პოეზიის მრავალფეროვანი პალიტრიდან მოკრძალებით ავიღე ლექსი „ციკლოპი“, რომელიც მსოფლიო ლირიკის შეუდარებელ შედევრად მიმაჩნია.

აი ისიც:

მე თქვენ შეგაუურებთ
იმ ერთი თვალით,
რაიც მრგებია
განგების ძალით,
ენაც, გონებაც
წამერთვას მთლად...
რომ ყოფილიყო
მოწყალე ღმერთი
და ასი თვალი მოეძღვნა
ჩემთვის,
თქვენ მოგაპყრობდით
ასევე თვალს!

მორის ფოცხიშვილი.

ასე აფასებდნენ

პუშკინის სახსოვრად მაღლობელმა რუსეთმა ძეგლი ამართა მოსკოვში და ამ ძეგლის ამართვის დღე დიდის ყოფით და დიდის ამბით გადახდადა. უკეთესი კაცნი რუსეთისანი ამ დღესასწაულზედ დასხენენ და ვისაც როგორ შეეძლო ისეთი პატივი, ქება და დიდება შეასხეს ამ პოეტს, რომელმაც პირველად დაანახვა რუსეთს სიტურფე და სიტკბო რუსულის ლექსისა და სიტყვიერებისა. რუსეთის ლიტერატურამ თავმოწონებით შეიტანა თავის მატიანეში ეს ამბები, სასიქადულოდ მიიღო ამისთანა ყოფა და თითქმის ერთხმად წარმოსთქვა, რომ ჩვენ ამ ამბავში ვხედავთო ნიშანს ჩვენის განვითარებისას, ჩვენის ზნეობის და გონების ამაღლებისას, ჩვენის ცხოვრების აღმატებისაო.

ი. ჭავჭავაძე.

პუშკინის ყველაზეთ რუსებისათვის კავკასია იქცა აღთქმულ ქვეყნად, არა მარტო ფართო, ლაღი თავისუფლების, არამედ აგრეთვე დაუშრეტელი პოეზიის, მუზეთგარე ცხოვრებისა და თავმა ოცნებათა ქვეყნად! პუშკინის მუზამ თითქოს აკურთხა დიდი ხნიდან არსებული ნათესაობა რუსთასა და ამ მხარეს შორის... კავკასია — ეს პუშკინის პოეტის ლექსების აყვირება არ მიცდია ჩემს მშობლიურ ენაზე. პუშკინს კი მხოლოდ ერთხელ დავურეკავ მეფური მყუდროება, როცა მისი ვენიალური პოეზიის მრავალფეროვანი პალიტრიდან მოკრძალებით ავიღე ლექსი „ციკლოპი“, რომელიც მსოფლიო ლირიკის შეუდარებელ შედევრად მიმაჩნია.

ბ. ბელინსკი.

ბედმა თითქოს განგებ გადაისროლა იგი იმ მხარეში, სადაც რუსეთის საზღვრები განსხვავდება მძაფრი, ზვიადი ბუნებით, სადაც რუსეთის განუზომელობა წყდება ცადიმიჯნილი მთებით და სადაც მას სამხრეთი ელამუნება. მცხუნვარე ველების შუა მოქცეულმა მარადიული თოვლით დაფარულმა გოლიათმა კავკასიონმა განაცვიფრა პოეტი; კავკასიამ, შეიძლება ითქვას, გამოავლინა მისი სულიერი ძალა და გაწყვიტა უკანასკნელი ჯაჭვი, რომელიც ჯერ კიდევ ამძიმებდა თავისუფალ აზრს... ის კავკასიის ერთადერთი მომღერალია, ის მთელი თავისი სულითა და გრძნობით ტრფიალია მისი, ის გამსჭვალულია, გაჟღენთილი მისი საუცხოო მიდამოებით, სამხრეთის ცით, მშვენიერი საქართველოს ჭალებით.

ნ. გოგოლი.

ეს რას ბრძანებ, ბატონო ალექსანდრ?

„ძალაქმ რჩევის გადაწყვეტილების ძალით გამგეობამ მიაკრა ორი მარმარილოს ფიცარი ერეკნის მეიდანზე პუშკინის სახელის ზედ-წარწერით. ერთს ფიცარზე, რომელიც იზმირიოვის № 13 სახლის კედელზე, მელმანის მაღაზიის ზემოთ არის აკრული, აწერია რუსულად „პუშკინის ქუჩა“ და მეორეს, ზურნიფოვის № 11 სახლზე აკრულს, აწერია რუსულადვე: „ალექსანდრე სერგეევიძე პუშკინი იდგა ამ სახლში 1829 წელს“.

„დროება“, 1881 წ. 1 თებერვალი.

„ბანზრასხპა აქვთ ტფილისში პატარა ძეგლი დაუდგამ რუსის პოეტს ა. ს. პუშკინს. ძეგლი თეთრის მარმარილოსი იქნება, ქვეშოდ ოთხი ქვისავე შავი ფიცარი ეკერება და ამ ფიცრებზედ ზოგიერთი ადგილები იქნება მოყვანილი პოეტის ლექსებიდგან, განსაკუთრებით ისეთი, რომელიც კავკასიის შეეხება“...

„ივერია“, 1889 წ. 12 ნოემბერი.

„ერეკნის მოედნის საქალაქო პატარა ბაღში შადრევანთან ამ დღეებში დაიწყეს პოეტის ა. ს-ძის პუშკინის ძეგლის აგება“.

„ივერია“, 1891 წ. 16 ნოემბერი.

ორშაბათს, 25 მაისს, უნდა აკურთხონ ერეკნის მოედანზე გაშენებულ ბაღში პუშკინის ძეგლი...“

„ივერია“, 1892 წ. 24 მაისი.

ორშაბათს, ამ თვის 25, ნაშუადღევის პირველ საათზედ, რუსთა პოეტის ალექსანდრე სერგეის ძის პუშკინის ძეგლის კურთხევა იყო. ა. ს-ძე პუშკინის ძეგლი ერეკნის მეიდნის პატარა ბაღში დაუდგეს ნუბაყოფლობით შეგროვილის ფულით. ტფილისი მეხუთე ქალაქია, სადაც კი განსვენებულ პოეტს ძეგლს უდგამენ. პირველად დიდი ძეგლი დაუდგეს მოსკოვში, შემდეგ პეტერბურგში, კიშინიოვში, ოდესაში და ახლა ტფილისში.

ძეგლის კურთხევის დღეს პუშკინის ბაღს დილიდანვე დიდძალი ხალხი მიაწყდა. ახლო სახლების ბივნები, ფანჯრები და სახლის ბანები სავსე იყო ხალხით. პუშკინის ბაღი შემკობილი იყო დროშებით. ძეგლის გვერდზედ, რომელიც სავანეში იყო გასვეული, გამართული იყო მშვენიერი სამფეროვანი კარავი. აქედგან სჩანდა ის სახლი, რომელშიც 1829 წელს სცხოვრობდა ა. ს-ძე პუშკინი ორის კვირის განმავლობაში. ეს სახლი სულ ხვეულის ყვავილებით, დროშებით იყო შემკული. იმ აივნის მოაჯირზედ, სადაც განსვენებულს პოეტს უყვარდა ყოფნა, ყვავილებით დაწერილი იყო „1829“.

შუადღისას ხალხმა ძალიან იმატა. ბაღში მოიკრიფეს თავი: ტფილისის სამისავე კლასიკურ გიმნაზიის შეგირდებმა თავიანთი მასწავლებლებით, ინსპექტორებითა და დირექტორებითურთ, ქალაქის სასწავლებლის შეგირდებმა თავიანთი მასწავლებლებითა და მრავალმა მოწვეულმა დიდკაცობამ...

შემდეგ ძეგლს სავანე მოაშორეს და... ამ დროს ფოტოგრაფმა ერმაკოვმა რამდენიმე ფოტოგრაფიული სურათი გადაიღო...

ბაღში საღამომდე მუსიკა უკრავდა და ძეგლის სანახავად დიდძალი ხალხი მოდიოდა“.

„ივერია“, 1892 წ. 27 მაისი.

„ბოლოვინის პროსპექტზედ მაღაზიების ფანჯრებში გამოკიდებულია ფოტოგრაფიის სურათები ა. ს. პუშკინის ძეგლის კურთხევისა, რომელიც 25 მაისს მოხდა ტფილისში“.

„ივერია“, 1892 წ. 30 მაისი.

„ძეგლის აგება იმის ნიშანია, რომერი აფასებს ქვეყნისათვის მშრომელთა და აგვირგვინებს მათ მოღვაწეობას ჩამომავალთა საყურადღებოდ. რამდენადაც ერი მეტად არის განათლებული, იმდენად ჭეტის პატივისცემა ითვალისწინებს. ეს ერ ამ ამბავს ეძებ ... ეს ... ეს ... ...

მესამე ტრადიციული...

მძლეოსნური ამანათრბენი „თბილისის რაკალი“ გაზეთ „კომუნისტის“ პრიზზე

დღეს საქართველოს დედაქალაქის ქუჩებში მესამედ მიეცემა სტარტი ტრადიციულ ამანათრბენს „თბილისის რკალი“ ჩვენი გაზეთის პრიზზე.

პირველად „კომუნისტის“ თასი გათამაშდა 1971 წელს ჩვენი გაზეთის 50 წლისთავის იუბილეს აღსანიშნავად. პრიზის პირველი მფლობელი გახდა სპორტსაზოგადოება „დინამოს“ კოლექტივი.

„კომუნისტის“ თასი მეორედ გათამაშდა 1972 წელს. გამარჯვებული გამოვიდა „ბურევესტნიკის“ გუნდი.

წელს მძლეოსნური ამანათრბენი „თბილისის რკალი“ მესამედ ეწყობა. მისი ტრასა, რომელიც 6 კილომეტრს მოიცავს, 21 ეტაპისაგან შედგება. სტარტი, რომელიც მიეცემა 10 საათსა და 30 წუთზე, დანიშნულია გაზეთ „კომუნისტის“ რედაქციის შენობის წინ. აქვე იქნება ამანათრბენის ფინიშიც.

ასპარეზობა ამჯერად ეწყობა ოთხ ჯგუფად: 1. უმაღლესი სასწავლებლები, 2. ტექნიკუმები და პროფსასწავლებლები, 3. რაიონების სპორტსკოლათა ნაკრები გუნდები, 4. საწარმოო ფიზკულტურის კოლექტივები.

„კომუნისტის“ გარდამავალი პრიზი გადაეცემა ამანათრბენში აბსოლუტურად გამარჯვებულ კოლექტივს (სპორტსაზოგადოებას), მასვე გადაეცემა რედაქციის პირველი ხარისხის დიპლომი და თბილისის სპორტკომიტეტის ვიმპელი. გუნდის წევრები დაჯილდოვდებიან პირველი ხარისხის დიპლომებით.

ჯგუფებში გამარჯვებული გუნდები დაჯილდოვდებიან დიპლომებითა და ვიმპელებით.

მოგვყავს ამანათრბენის ეტაპები: I. „კომუნისტის“ რედაქცია — ქალები; II. ხ. კიროვის სახელობის პარკი — ვაჟები; III. მაღაზია „ხაჭაშნაკო“ — ვაჟები; IV. გმირთა მოედანი — ვაჟები; V. ჩელიუსკინელების სახელობის ხიდის დასაწყისი — ვაჟები; VI. კინოთეატრი „ქართული ფილმი“ — ქალები; VII. კინოთეატრი „ოქტომბერი“ — ვაჟები; VIII. ფილარმონიის საზაფხულო ბაღი — ვაჟები; IX. მარჯანიშვილის მოედანი — ქალები; X. გორკის სახელობის კლუბი — ვაჟები; XI. მთავარი ფოსტამტი — ვაჟები; XII. კ. მარქსის მოედანი — ვაჟები; XIII. „დინამოს“ ჩოგბურთის კორტები — ვაჟები; XIV. სპორტსაზოგადოება „სპარტაკი“ — ქალები; XV. კოლმეურნეობის მოედანი — ვაჟები; XVI. ლენინის მოედანი — ქალები; XVII. მეტრო „ლენინის მოედანი“ — ვაჟები; XVIII. კავშირგაბმულობის სახლი — ვაჟები; XIX. ოპერისა და ბალეტის თეატრი — ქალები; XX. „ზარია ვოსტოკას“ რედაქცია — ვაჟები; XXI. რუსთაველის მოედანი — ვაჟები.

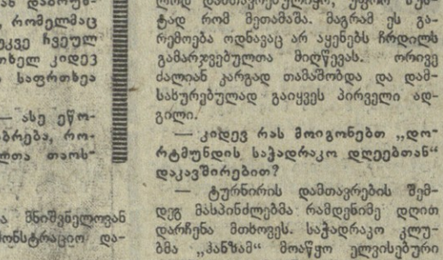

„კომუნისტის“ ინტერვიუ

დორტმუნდის დღეები

„ქალბატონი ნონა და... თერთმეტი მოჭადრაკე ვაჟი“

ჩვენი რესპუბლიკის ჭადრაკის მოყვარულები კმაყოფილებით ადევნებდნენ თვალს ქართველი მოჭადრაკე ქალების სამაისო ბრძოლებს. ახლახან გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკიდან დაბრუნდა მსოფლიოს ოთხგზის ჩემპიონი ნონა გაფრინდაშვილი, რომელმაც წარმატებით იასპარეზა ვესტფალიის მიწაზე მისთვის უკვე ჩვეულ „რაინდთა ტურნირში“. ნონას ეს ახალი მოღწევა ერთხელ კიდევ ადასტურებს იმ ფაქტს, რომ „დედოფალი“ რეალური საფრთხეა ვაჟი მოჭადრაკეებისათვის.

„დორტმუნდის საერთაშორისო საჭადრაკო დღეები“. — ასე ეწოდება იმ ტურნირს, სადაც ნონა იყო მიწვეული. ეს შეჯიბრება, რომელიც ქალაქის მესვეურების და ჭადრაკის მოყვარულთა თაოსნობით ტარდება, რიგით მეორე იყო.

— პირველი ასეთი ტურნირი შარშან მოეწყო, — გვითხრა ნონამ, — მაშინ საბჭოთა კავშირიდან მონაწილეობდნენ სპასკი და კერესი. წელს კი შეჯიბრება, რომელიც ალბათ ტრადიციული გახდება, ოდნავ გამსხვავდებოდა შარშანდელისაგან. იგი ჩემს გამო „შერეული“ აღმოჩნდა.

— გქონდათ თუ არა რამე შეღავათი, უპირატესობა?

— არავითარი, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ იმას, რომ ტურნირის პროგრამის ყველზე ეფერა — „მონაწილეობენ ქალბატონი ნ. გაფრინდაშვილი და... თერთმეტი მოჭადრაკე ვაჟი“.

— როგორ შეხვდით თქვენს დაბადების დღეს უცხოეთში — 3 მაისს?

— სწორედ ამ დღეს მოხდა ტურნირის გახსნა და შედგა პირველი ტური, რომელშიც იტალიელ საერთაშორისო ოსტატ ე. პაოლის შევხვდი. პირველი ქულის გარდა დიდი ხიხარული მომგვარა მასპინძლების გულისხმიერებამ. საუზმის დროს ჩემთვის ცალკე მაგიდა იყო გაწყობილი მოსალოცი ბარათითა და ყვავილებით. შეჯიბრება გახსნა ქალაქის მერმა, რომელმაც გულთბილად მომილოცა და წაიკითხა ფფრ-ის ჭადრაკის ფედერაციის პრეზიდენტის მოსალოცი დეპეშა. ჭადმმცეს ვარდების დიდი თაიგული.

— რას იტყვით ტურნირის შესახებ?

— ჩვენი სასტუმროდან შეჯიბრების ადგილამდე 25 წუთში შეიძლებოდა ფეხით მისვლა. ვთამაშობდით ევროპის ერთ-ერთ ულამაზეს და უდიდეს საკალაქო ბაღში, რომელიც „ვესტფალიბარკის“ სახელწოდებას ატარებს და დორტმუნდელთა ნამდვილი სიამაყეა. შეჯიბრებისათვის გამოგვიყვეს ერთ-ერთი კაფეს მოზრდილი დარბაზი. მაგიდები ისე იყო განლაგებული, რომ მაყურებლებს შეეძლოთ ახლოს მოსვლა. განსაკუთრებით საინტერესო და ზნიშვნელოვან პარტიებს ორ სადემონსტრაციო დაფაზე უჩვენებდნენ.

— როგორი საბრძოლო განწყობილება გქონდათ?

— ძალიან კარგი. ვთამაშობდი დაუძაბავად და სიამოვნებით. მიუხედავად იმისა, რომ ტურნირის რეგლამენტი საკმაოდ მკაცრი იყო (დილით გადადებული პარტიების დამთავრება, საღამოს შემდეგ — ტური), არ დავღლილვარ. გასაკუთრებით მიმეცა იმან, რომ პარტიებს უმრავლესობა არ გადამიდვია. ჩემს კონკურენტებს უფრო უჭირდათ ამ მხრივ, ვინაიდან გადადებული პარტიების გარჩევა დიდ ენერგიას ართმევს მოჭადრაკეს.

— თქვენ მხოლოდ ნახევარი ქულით ჩამორჩით გამარჯვებულებს — უნგარელ ლ. საბოსა და რუმინელ ვ. ჩოკლტიას. გქონდათ თუ არა უკეთესი ადგილის დაკავების შანსი?

— ორივე გამარჯვებული და იუგოსლავი გროსმაისტერი მ. დამიანოვიჩი დამატებით კომპლიმენტებს არ საჭიროებენ და სატურნირო ცხრილის მიხედვით მათ კამპანიაში მოხვედრა კარგ მიღწევად მიმაჩნია. მართალია, ორი პარტია, რომლებიც ყაიბის უმრავლესობა არ გადამიდვია. ჩემს კონკურენტებს უფრო უჭირდათ ამ მხრივ, ვინაიდან გადადებული პარტიების გარჩევა დიდ ენერგიას ართმევს მოჭადრაკეს.

— თქვენ მხოლოდ ნახევარი ქულით ჩამორჩით გამარჯვებულებს — უნგარელ ლ. საბოსა და რუმინელ ვ. ჩოკლტიას. გქონდათ თუ არა უკეთესი ადგილის დაკავების შანსი?

— ორივე გამარჯვებული და იუგოსლავი გროსმაისტერი მ. დამიანოვიჩი დამატებით კომპლიმენტებს არ საჭიროებენ და სატურნირო ცხრილის მიხედვით მათ კამპანიაში მოხვედრა კარგ მიღწევად მიმაჩნია. მართალია, ორი პარტია, რომლებიც ყაიბით დავამთავრე გერმანელ ოსტატებთან, შეიძლებოდა ჩემს სასარგებლოდ დამთავრებულიყო, უფრო ზუსტად რომ მეთამაშა. მაგრამ ეს გარემოება ოდნავაც არ აყენებს ჩრდილს გამარჯვებულთა მიღწევას. ორივე ძალიან კარგად თამაშობდა და დამსახურებულად გაიყვეს პირველი ადგილი.

— კიდევ რას მოიგონებთ „დორტმუნდის საჭადრაკო დღეებთან“ დაკავშირებით?

— ტურნირის დამთავრების შემდეგ მასპინძლებმა რამდენიმე დღით დარჩენა მთხოვეს. საჭადრაკო კლუბმა „ჰანზამ“ მოაწყო ელვისებური ტურნირი, რომელშიც პირველი ადგილი დავიკავე — 8,5 ქულა 9 შესაძლებლიდან. ჩავატარე ორი ერთდროული თამაშის სეანსი. პირველი დამთავრდა შედეგით: 14 მოგება, 4 ყაიმი, 3 წაგება. ხოლო მეორე, რომელიც პატარა ქალაქ სტენდორნში გაიმართა, თითქმის კურიოზული გამოდგა. საქმე ის არის, რომ იმ დღეს, საღამოს 8 საათზე ტელევიზორით აჩვენებდნენ მიუნხენის „ბავარიასა“ და მადრიდის „ატლეტიკოს“ განმეორებით ფინალურ მატჩს ფეხბურთში ევროპის ჩემპიონთა თასის მფლობელის გამოსავლინებლად. ასე რომ ჩემს განკარგულებაში იყო მხოლოდ 2 საათი. მე იმდენად სწრაფად ვაკეთებდი სვლებს, რომ ჩემმა მეტოქეებმა ვერც კი მოასწრეს „თამაში“. შედეგი სენსაციური იყო: 19 მოგება და ერთი წაგება.

— რადგან ფეხბურთს შევეხეთ, გაგვიზიარეთ თქვენი შთაბეჭდილებები.

— როგორც პირველი ფინალი, ისე გადთამაშება დიდებული სანახაობა იყო! პირველ მატჩში, თვით გერმანული პრესის აღიარებით, „ბავარია“ წაგებას გადაურჩა. მეორე შეხვედრაში კი უკომპრომისო ბრძოლის მიუხედავად გერმანელებმა დაჯაბნეს მეტოქე — მათ უნაკლოდ გამოიყენეს გოლის გატანის თითქმის ყველა შანსი.

კიდევ ერთი საინტერესო გარემოებაა აღსანიშნავი. გულშემატკივრების და ფეხბურთელების ურთიერთდამოკიდებულება. ქომაგები, რომელთა გუნდების თამაშსაც უცხოეთში დავსწრებივარ, ემოციური, მაგრამ ამავე დროს ორგანიზებული ხალხია. ისინი ფეხბურთზე დადიან არა მარტო თამაშის საყურებლად, არამედ გუნდის გასამხნევებლად. მოთამაშეებიც გრძნობენ ამ მხარდაჭერას და ძალ-ღონეს არ ზოგავენ მოედანზე. წარმოუდგენელია ფეხბურთელი მოედანზე იყოს და სრული ძალით არ თამაშობდეს.

— ხომ არ იგრძნობოდა მოახლოებული მსოფლიო ჩემპიონატის სუნთქვა?

— ჩვენი სასტუმრო სწორედ იმ სტადიონის პირდაპირ მდებარეობს, სადაც პირველობის რამდენიმე მატჩი უნდა გაიმართოს. იგი საკმაოდ მოზრდილია და მოხერხებული მაყურებლისათვის. აჟიოტაჟის ნიშნები ჯერ იმდენად არ იგრძნობოდა, თუმცა უკვე საკმაოდ იყიდება სხვადასხვა სუვენირი და სიმბოლური „ტიპითა და ტოპით“ შემკული სპორტული თუ სხვა საქონელი.

— მოგეხსენებათ, რომ ამ თვეში კიდევ ორი ქართველი მოჭადრაკე გამოდიოდა საერთაშორისო მასშტაბით. მაია ჩიბურდანიძემ უკვე ტრიუმფით დაამთავრა თავისი პირველი დებიუტი უცხოეთში, ხოლო ნანა ალექსანდრია წარმატებით განაგრძობს ბრძოლას შულთან. რას გვეტყვით ამის შესახებ?

— მაიას შედეგი ბრწყინვალეა! ასეთი შთამბეჭდავი გამარჯვება და ისიც პირველად საზღვაგარეთ?! ამასთან გასათვალისწინებელია ის ფაქტი, რომ ბრაშოვში 6 საერთაშორისო ოსტატი თამაშობდა, რომელთა შორის თავისი ქვეყნის ბევრი უძლიერესი მოჭადრაკეა. გადაუჭარბებლად შეიძლება ითქვას, რომ ეს მოღწევა ნებისმიერი მოჭადრაკის სპორტულ ბიოგრაფიას დამშვენებდა.

ნანას გამარჯვებაში შულთან ჯერ კიდევ მატჩის დაწყებამდე არ მეპარებოდა ეჭვი. მატჩის მსვლელობა და პარტიების ანალიზი გვარწმუნებს, რომ შული ვერ უწევს ძას სათანადო წინააღმდეგობას. უფრო ძლაფრი ბრძოლაა მოსალოდნელი პრეტენდენტთა ფინალურ შეხვედრაში, სადაც ალექსანდრიას ალბათ ლეგეტინასთან ექნება საქმე. მაგრამ, ჩემი აზრით, იქაც ნანამ უნდა გიმარჯვოს.

— რას გვეტყვით თქვენი უახლოესი გეგმების შესახებ?

— ივნისში ქ. ნიცაში მივემგზავრები, სადაც დიდი საჭადრაკო დღესასწაული უნდა გაიმართოს ფიდე-ს დაარსების 50 წლისთავთან დაკავშირებით — ვატთა ოლიმპიადა და ფიდე-ს საუბილეო კონგრესი. აგვისტოში ნავაროუდვილა საბჭოთა კავშირის ქალთა ნაკრები გუნდის საწვრთნელი შეკრება, ვინაიდან სექტემბერში კოლუმბიაში ეწყობა ქალთა მსოფლიო ოლიმპიადა.

— რომელი პარტია მიგაჩნიათ დორტმუნდის ტურნირიდან განსაკუთრებით საყურადღებო?

— ინტერესმოკლებული არ უნდა იყოს გერმანელ ვ. სერვატისთან ნათამაშევი პარტია, რომელიც 17 სვლაში დამთავრდა. აი ისიც:

ნ. გაფრინდაშვილი — რ. სერვატი

სიცილიური დაცვა

1. e4 c5 2. ∂f3 ∂c6 3. ∂d4 cd 4. ∂:d4 g6 5. c4 ∂g7 6. ∂e3 ∂f6 7. ∂c3 ∂g4 8. ლ:g4 ∂:d4 9. ლd1 e5 10. ∂b5 0—0 11. ∂e2 ლh4 12. ∂:d4 ed 13. ∂:d4 ლ:e4

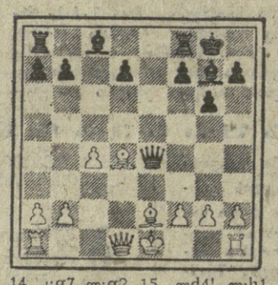

14. ∂:g7 ლ:g2 15. ლd4! ლ:h1+ 16. მფd2 ლ:a1 17. ლf6 შავები დანებდნენ.

მართლაც რომ მშვენიერი საჭადრაკო ნოველაა! იმედია, ეს ეფექტური მინიატურა მოეწონებათ ჩვენს მკითხველებს.

ვ. ნეიძე.

ზრომის სიმღერა

„კომუნისტის“ ფოტოკონკურსზე

ქ. მაჭავარიანი

საგზოთა მედიცინის წარმატება

აუცდენელი ოცნება?..

გულის სნეულება დედობას ვერ დაუბრკოლებს

დედობის მომხიბლაობა! სამწუხაროდ, ყველა ქალს როდი შეუძლია განიცადოს ასეთი ბედნიერება. თვითეული ქალი ოცნებობს, მაგრამ თვითეულს როდი შეუძლია გახდეს დედა — ამას ხშირად ხელს უშლიან ავადმყოფობანი, კერძოდ, გულის მანკი. ფრანგ კლინიკოსებს დღემდე მიაჩნიათ: „ქალიშვილს, რომელსაც გულის მანკი აქვს, ეკრძალება გათხოვება, ქალს — ორსულობა, ავადმყოფ დედას — ბავშვის კვება რძით“.

ჩვენს სპეციალიზებულ სამშობიარო სახლში, რომელიც მოსკოვის №67 კლინიკური საავადმყოფოს ბაზაზეა შექმნილი, ეს საკითხი სხვანაირად წყდება. ჩვენი აზრით, ბევრი ქალი, რომელსაც გულის სნეულებაც კი აქვს, შეიძლება დედა გახდეს. რა თქმა უნდა, ამაღლებულად კვალიფიციური ექიმების დახმარებით და აუცილებლად სპეციალიზებულ მშობიარობის დამხმარე დაწესებულებაში. ჩვენი დევიზია: ვეწინააღმდეგ, არამედ გულის მანკის წინააღმდეგ!

რა გზებია გამომუშავებული გულის მანკთა დროს ორსულობის რისკის შესამცირებლად? ეს გზები სხვადასხვა. დამოკიდებული აავადმყოფობის ფორმასა და სიმძიმეზე. ყველაზე ხშირად ჩვენთან მოჰყავთ ორსული ქალები, რომლებსაც გულის მანკი გაუნსდათ რეგმატიზმის ნიადაგზე. ამ შემთხვევაში ჩვენულებრივ ზიანდება ორსაგდულიანი სარქველი. თუ მანკი ადრევე გამოვლენილი, მეცნიერულად დასაბუთებული გეგმით წარმოიგს კონსერვატიული მკურნალობა, თვით მშობიარობის პროცესში ჩვენულებრივ მიმართავენ ტაკილის გაყურებას — მშობიარობა. მეტ წილ შემთხვევებში კარგად მთავრდება დედისთვისაც და ბავშვისთვისაც. სარქველის მანკის ძმიმე ფორმის დროს ხშირად საჭირო ხდება ქირურგიული ჩარევა, რომ ეკვიდირებულ იქნას ეს დეფექტი. კარგია, რომ ასეთი ოპერაცია გულზე შეიძლება გავეთდეს ყოველ დრს. ორსულობამდე. მშობიარობის მიმდინარეობისას ან მასთან ერთადაც.

საკმაოდ ხშირი მანკია ნახვრეტის დავიწროება მარცხენა წინაგულსა და პარკუჭს შორის. ნორმალური მდგომარეობისას მასში გადის ორი თითი, ზოგჯერ კი ნახვრეტი ისე ვიწროდება, რომ ძლივს გაატარებს ხოლმე სისხლს. ასეთ შემთხვევებში ვერავითარი წამალი ვერ შველის. რაა ორება ასეთ შემთხვევაში — ორსულობის შეწყვეტა? მაგრამ ეს ყოველთვის სასტიკი თავზარია ქალის ფრძნობების, მოლოდინის, ოცნებებისათვის, მისი ისეთიც დასუფტებული ორგანიზმისათვის.

გაცილებით უფრო ჰუმანურია შეეცადოთ ნახვრეტი გავაფართოოთ ოპერაციის მსვლელობაში, რომელიც არც თუ იშვიათად სასწრაფოა. მისი გაკეთება საჭირო ხდება თვით სამშობიაროო სახლში საკესარო განკვეთის ერთდროულადაც კი. ეჭიმთა ყველა ღონისძიებანი და ავადმყოფის განცდები სავსებით გამართლებული ხდება: ქალი არა მარტო იძენს დედობის ბედნიერებას, არამედ მალე შრომისუნარიანობასაც აღიდგენს.

რა „სიურპრიზებს“ არ გვიმზადებს ბუნება! იმ ავადმყოფებთან ერთად, რომლებსაც აწუხებს მარცხენა წინაგულ-პარკუჭის ნახვრეტის დავიწროება, ჩვენთან მოდიან პირდაპირ საწინააღმდეგო დეფექტის მქონე ქალებიც, რომლებსაც იგი გადდებული აქვთ. აქ ჩვენებრივად საჭირო ხდება „თაგისი“, მწყობრიდან გამოსული გულსარქველის შეცვლა — ხელოვნურით. ამგვარი ოპერაციები რიული და პასუხსაგებია, მოითხოვს სისხლის ხელოვნური მიმოქცევის აპარატის გამოყენებას. ხოლო სისხლის ლეკერტებმა სარქველი რომ არ დაახშონ, პროფილაქტიკური მიზნით შეგვყავს პრეპარატები, რომლებიც ამცირებენ სისხლის შედედებას.

გვყავს ავადმყოფთა განსაკუთრებული ჯგუფი, რომელთაც მკვეთრად გადიდებული გული აქვთ, ამ ნიადაგზე ჩვეულებრივ საგრძნობლად შეცვლილია სხვა მნიშვნელოვანი ორგანოებიც, დარღვეულია თვიურების ციკლი. ორსულობა ასეთი ქალისათვის თითქმის ყოველთვის მოულოდნელი აღმოჩნდება ხოლმე, იგი ამას იგებს ძალიან გვიან, როცა უკვე იგრძნობს ნაყოფის მოძრაობას. ასეთი ორსულობის დატოვებაც და შეწყვეტაც თანაბრად საინსოა. შეელის ორსულობის წარმართვის დასელოვნებული ტაქტიკა. მშობიარობა როგორ დაუდგება, მომავალ დედას შინაგან ნარკოზს უკეთებენ და იგი მშვიდად იძინებს. შემდეგ, როცა მისი სიცოცხლისათვის და ბავშვის სიცოცხლისათვის ბრძოლის მთელი პერიოდი უკან დარჩება, ქალს შეეძლება თქვას: „ყველაფერი ისე იყო, როგორც სიზმარში!“. თუმცაღა, მან მართლაც ძილში იზმობიარა, და არც კი გაუგია, როგორ უკეთებდნენ მას შეშფოთებული ექიმები მშობიარეთათვის ესოდენ შემაშიშებელ მაშას.

ვიცავთ რა პაციენტ ქალების წმიდა დედობის უფლებას, ჩვენ სამკურნალო საშუალებად მათს იმ წყურვილსაც კი ვიკენებთ, რომ შვილები იყოლიონ. ექიმებზე უკეთ ვინ იცის, რომ გამოჯანსაღების მგზნებარე ხურვილი ხაწინდარია ყველაზე რთული ოპერაციის წარმატებით დამთავრებისაც. მთელი წარმატება ქირურგებს რომ მიეწეროთ, სამართლიანი არ იქნებოდა.

სპეციალიზებული სამეანო დახმარება სსრ კავშირში წელითიწლობით სულ უფრო მეტ აღიარებას პოულობს. ეს იმას ნიშნავს, რომ ათასობით და ათასობით ქალი, რომლებისთვისაც დედობა ბუნებ მხოლოდ აუხდენელ ოცნებად რჩებოდა, ბოლოს, ჭეშმარიტ ბედნიერებას პოულობს.

პროფესორი

ლ. ვანინა.

(სანიტარული განათლების ცენტრალური სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტი).

მესამედ ავსტრალიაში

საქართველოს ხალხური ცეკვის სახელმწიფო აკადემიური დამსახურებული ანსამბლი, რომელსაც სსრ კავშირის სახალხო არტისტები ნ. რამიშვილი და ი. სუხიშვილი ხელმძღვანელობენ, 70 კაცის შემადგენლობით საგასტროლოდ გაემგზავრა ავსტრალიაში. ქართველი მსახიობები გამოვლენ აგრეთვე ახალ ზელანდიაში, სინგაპურში, ჰონკონგში, ფილიპინებში. ეს არის სახელოვანი ქორეოგრაფიული კოლექტივის მესამე გამოსვლა ამ ქვეყნებში.

საგასტროლო ტურნეში დაგეგმილია 95 კონცერტი. პროგრამა ძირითადად ძველია, მაგრამ საგრძნობლად განახლებული. ამ ქვეყნებში პირველად ნახავენ ცეკვას „სადარბაზოს“ ახალი რედაქციით, ი. სუხიშვილის მიერ დადგმულ ცეკვას „ბიპატიჟებას“ და სხვ.

კოლექტივი შეიტყო ახალი შემსრულებლებით. ისინი აქ მიღებულ იქნენ ანსამბლთან არსებული ქართული ხალხური ცეკვის სტუდიიდან, რომელსაც წელს ჭკოდა თავისი პირველი გამოშვება.

გასტროლები იწყება 6 ივნისს ავსტრალიის ქალაქ ადელაიდაში, სადაც ტარდება მუსიკის, ცეკვის და სიმღერის საერთაშორისო ფესტივალი. საბჭოთა კავშირიდან ამ ფესტივალში მხოლოდ ქართული ანსამბლი მონაწილეობს. ფესტივალი ერთ კვირას გასტანს, შემდეგ კი ქართველი მოცეკვავეები განაგრძობენ თავიანთ საგასტროლო ტურნეს.

□

გათუმიდან — ჩრდილოეთში

ბათუმი. (საკ. კორ.). ბათუმელი მეკონსერვეები ყოველწლიურად ადიდებენ პროდუქციის გამოშვებას, აუმჯობესებენ ეკონომიურ მაჩვენებლებს. წელს კომბინატი მასობრივად ამზადებს ფორთოხლისა და მანდარინის, მსხლისა და ვაშლის მურაბას, ციტრუსოვანთა ნახარშებს და სხვა პროდუქციას, დიდძალი ბათუმური პროდუქცია იგზავნება ცენტრალური რუსეთის ქალაქებში, ურალსა და შორეულ ჩრდილოეთში.

სურათზე: ნ. გაფრინდაშვილი და ლ. ხაბო ვიგანტურ ჭადრაკს თამაშობენ დორტმუნდის „ვესტფალენპარკში“. პარტიას თვალს ადევნებენ ვ. ჩოკლტია, ე. პაოლი და მ. დამიანოვიჩი.

სურათი გადაღებულია გაზეთ „რშრ-ნაზრიჰტენის“ ფოტოკორესპონდენტის მიერ.

პრეტენდენტთა მატჩები

პარტია გადიდო

რიგა. ლუშინ აქ გაიმართა მსოფლიოს ჩემპიონობის პრეტენდენტთა ნახევალფინალისა და მარტა შულის ნახევარფინალური მატჩის მეორე შეხვედრა.

პარტია გადაიდო. შულს, რომელმაც 41-ე სვლა ჩაიწერა, ერთგვარი პოზიციური უპირატესობა აქვს. პარტიის დამთავრება ძოხდება დღეს.

გთავაზობთ მატჩის მეშვიდე პარტიას.

VII პარტია

ალექსანდრია — შული

სიცილიური დაცვა

1. e4 c5 2. ∂f3 d6 3. ∂b5+ ∂d7 4. ∂:d7+ ლ:d7 5. 0—0 ∂c6 6. c3 ∂f6 7. d4 ∂:e4 8. d5 ∂b8 9. ∂e1 ∂f6 10. ∂g5 ∂a6 11. b4 0—0—0 12. bc ∂:c5 13. c4 ∂ფb8 14. ∂c3 h6 15. ∂e3 ∂e8 16. ∂b1 e5 17. ∂b5 a6 18. ∂b6 ∂e7 19. ∂:c5 ∂:c5 20. ლb3 ∂d8 21. ∂:a6 ∂a5 22. ∂b1 ∂:c3 23. ლ:c8 ∂ფc7 24. ∂:e5 ლf5 25. ლb3 ლ:b1+ 26. ლ:b1 ba 27. ∂:f7 ∂b8 28. ლg6 ∂:c4 29. h3 ∂e8 30. ლe6 ∂ფb6 31. ∂e5 ∂c1+ 32. ∂ფh2 ∂ფb5 33. ლd7+ ∂ფb6 34. ∂c6 ∂a8 35. ∂d8 ∂ac6 36. ლb7+ ∂ფc5 37. ∂e6+ შული დანებდა.

კინლოვიდსკი. მეორე ნახევარფინალში — ბულგარელ ბოტევთან — ბრძოლა ... ორი ლეკეტინას შორის გადადებული იყო ლეკერტინას უპირატესობით, რომელსაც ორი ზედმეტი პაიკი ჰქონდა. გუშინ თამაშის განუახლებლად კოზლოვსკაია დანებდა მეტოქეს. ამრიგად, ინგარიში გათანაბრდა — 1,5:1,5.

ძალოსნობა

დიტო შანიძე — მეორე

იტალიის ქალაქ ვერონაში ვერონის ჩემპიონატზე ძალოსნობაში ფიცარნაგზე გამოვიდნენ ქვეყნებიანი წონის ათლეტები.

მსოფლიოს, ევროპისა და სსრ კავშირის ჩემპიონმა, თბილისელმა დიტო შანიძემ აიტაცა 120 კგ. და აპკრა 152,5 კგ, რაც ორჯიდში 272,5 კილოგრამს უდრის. ზუსტად ასევე მედეგებით დამთავრდა შეჯიბრება მსოფლიოს ჩემპიონატის ვერცხლის პრიზიორმა, ბულგარელმა ბეორგი ტოდოროვმა, მაგრამ ვინაიდან იგი ერთ ძალოსანზე 200 გრამით ნაკლები იყო, ჩემპიონობა მას მიეკუთვნა. დიტო შანიძეს ვერცხლის მედალი გადაეცა.

გათამაშების ცხრილი

„ა“ კლასის უმაღლესი ლიგა

მდგომარეობა 2 ივნისისათვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„დინამო“ კ.	8	5	2	1	12-6	12
„ზენიტი“	8	2	6	0	8-6	10
ცსკა	8	3	3	2	14-11	9
„დნეპრი“	8	3	3	2	10-7	9
„ეარატი“	8	3	3	2	12-11	9
„ჩერნომორ.“	8	2	5	1	11-10	9
„შახტიორი“	8	3	3	2	7-7	9
„არარატი“	8	3	2	3	8-8	8
„დინამო“ მ.	8	1	5	2	8-8	7
„პახტაკორი“	8	2	3	3	12-18	7
„ეარატი“	8	2	3	3	8-9	7
„ნისტრუ“	8	2	3	3	9-11	7
„ზარია“	8	1	4	3	8-10	6
„სპარტაკი“	7	2	2	3	4-6	6
„დინამო“ თბ.	7	1	4	2	4-7	6
„ტორპედო“	8	1	3	4	1-6	5

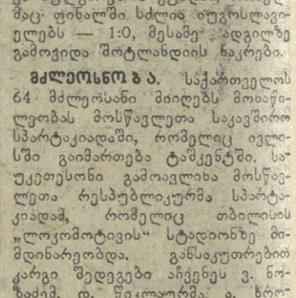

რამდენიმე სტრიქონით

მხატვრული ტანვარჯიში. სსრ კავშირის ახსოლუტური ჩემპიონის ოქროს მედალს 19 წლის სტავროპოლელმა სტუდენტმა ნატალია კრაშენინიკოვამ კიდევ ოთხი „მცირე ოქრო“ მიუმატა პროგრამის ცალკეულ სახეობებში გამარჯვებისათვის. მსოფლიოს ახსოლუტურმა ჩემპიონმა, ოსტკელმა გალინა შუგუროვამ უმაღლესი შეფასება — 10 ქულა დამსახურა ნებისმიერი პროგრამის ბურთით ვარჯიშისათვის.

ფეხბურთი. მალმეში (შვეიცარია) ევროპის იუნოორთა არაოფიციალურ პირველობაზე — უეფას ტურნირში ოქროს მედალი მოიპოვა ბულგარეთის გუნდმა, რომელმაც ფინალში სძლია იუგოსლავიელებს — 1:0, მესამე ადგილზე გამოვიდა შოტლანდიის ნაკრები.

მძლეოსნობა. საქართველოს 64 მძლეოსანი მიიღებს მოიაზილეობას მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადაში, რომელიც ივლისში გაიმართება ტაშკენტში. სუკეთესონი გამოავლინა მოსწავლეთა რესპუბლიკურმა სპარტაკიადამ, რომელიც თბილისის „ლოკომოტივის“ სტადიონზე მიმდინარეობდა. განსაკუთრებით კარგი შედეგები აჩვენეს ვ. ნოზაძემ, დ. წიკლაურმა, ა. ხროვმამ, გ. დინგაშვილმა, ს. კრასნოკუცკემ, მ. კიკნაველიძემ, ე. ტუღუშმა, ვ. ბერიშვილმა.

კალათბურთი. ამერიკაში მყოფმა სსრ კავშირის ქალთა ნაკრებმა კვლავ დაამარცხა აშშ-ის ნაკრება — 81:51. მატჩი გაიმართა სან-ანტონიოში (ტეხასის შტატი).

ჩოგბურთი. იტალიის ღია პირველობის მეოვედფინალში თბილისელმა ალექსანდრე მეტრეველმა დაამარცხა ჩეხოსლოვაკიელი ირჟი ფრედეკი. მეოთხედფინალში იგი შეხვდება რუმინელ ილიე ნასტასეს.

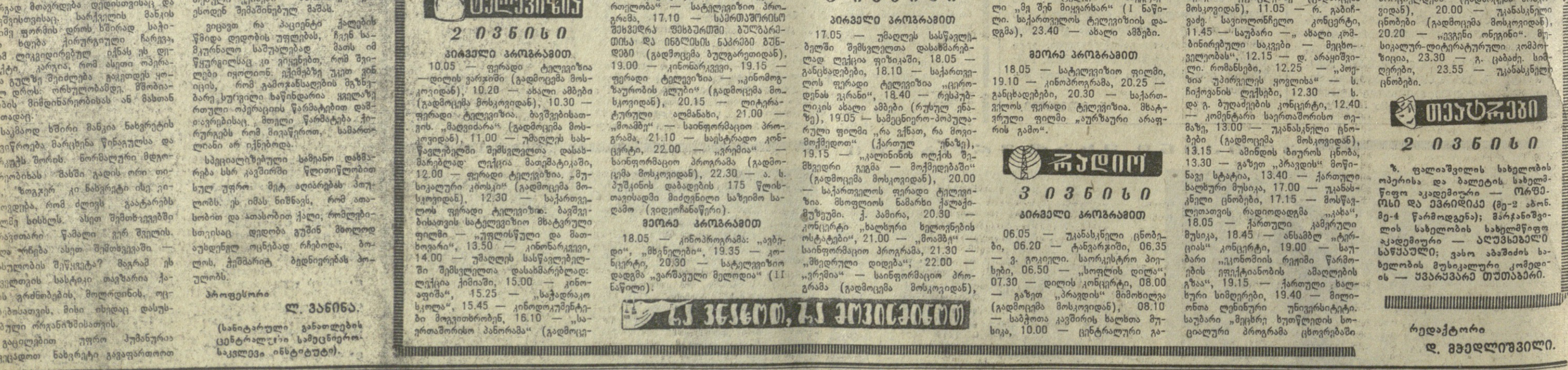

ტელევიზია

2 ივნისი

პირველი პროგრამით

10.05 — ფერადი ტელევიზია — დილის ვარჯიში (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.20 — ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.30 — ფერადი ტელევიზია. ბავშვებისათვის. „მადვიძარა“ (გადმოცემა მოსკოვიდან), 11.00 — უმაღლეს სასწავლებელში შემსვლელთა დასახმარებლად ლექცია მათემატიკაში, 12.00 — ფერადი ტელევიზია. „მუსიკალური კინოსკი“ (გადმოცემა მოსკოვიდან), 12.30 — საქართველოს ფერადი ტელევიზია. ბავშვებისათვის სატელევიზიო მხატვრული ფილმი — „უფლისწული და მათხოვარი“, 13.50 — კინონარკვევი, 14.00 — უმაღლეს სასწავლებელში შემსვლელთა დასახმარებლად: ლექცია ქიმიაში, 15.00 — კინოაფიშა“, 15.25 — „საჭადრაკო სკოლა“, 15.45 — კინოდოკუმენტები მოგვითხრობენ, 16.10 — „საერთაშორისო პანორამა“ (გადმოცემა მოსკოვიდან), 16.40 — „ჯანმრთელობა“ — სატელევიზიო პროგრამა, 17.10 — საერთაშორისო შეხვედრა ფეხბურთში ბულგარეთისა და ინგლისის ნაკრები გუნდები (გადმოცემა ბულგარეთიდან), 19.00 — კინონარკვევი, 19.15 — ფერადი ტელევიზია — „კინომოგზაურობის კლუბი“ (გადმოცემა მოსკოვიდან), 20.15 — ლიტერატურული ალმანახი, 21.00 — „მოამბე“ — საინფორმაციო პროგრამა, 21.10 — საესტრადო კონცერტი, 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.30 — ა. ს. პუშკინის დაბადების 175 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო საღამო (ვიდეოჩანაწერი).

მეორე პროგრამით

18.05 — კინოპროგრამა: „ავბედი“, „მხვნელები“, 19.35 — კონცერტი, 20.30 — სატელევიზიო დადგმა „ეარმაგული მელოდია“ (II ნაწილი).

3 ივნისი

პირველი პროგრამით

17.05 — უმაღლეს სასწავლებელში შემსვლელთა დასახმარებლად ლექცია ფიზიკაში, 18.05 — განცხადებები, 18.10 — საქართველოს ფერადი ტელევიზია „